

Opinnäytetyö YAMK

Terveyden edistäminen

2022

Iina Koskiranta

**YRITTÄJYYS TURUN
AMMATTIKORKEAKOULUN
SUN HYVÄ ELÄMÄ -KLINIKALLA**

– Yrittäjyyden toimintamalli fysioterapeuteille

Opinnäytetyö YAMK | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Terveyden edistäminen

2022 | 81 sivua, 4 liitesivua

lina Koskiranta

Yrittäjyys Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä -klinikalla

- Yrittäjyyden toimintamalli fysioterapeuteille

Suomessa sosiaali- ja terveysala elää muutoksessa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen vuoksi. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys on Suomen yrityskannassa tarkasteltuna vähäistä, mutta yrittäjille on kysyntää tulevaisuuden työelämässä. Tästä johtuen varsinkin nuorten yrittäjyyden edistäminen on tärkeää. Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä -klinikalle toimintamalli, jonka avulla yrittäjyydestä kiinnostuneet fysioterapeutit voivat työllistää itsensä toiminimiyrittäjänä. Tutkimuksellisen osion tavoitteena oli ymmärtää fysioterapiayrittäjien tuen tarvetta sekä yrittäjyyden haasteita.

Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena ja aineisto kerättiin sähköpostihaastattelun avulla. Kohderyhmänä olivat toiminimellä toimivat fysioterapiayrittäjät (n=7). Aineisto analysoitiin teoriaohjaavalla sisällönanalyysillä. Tutkimuksen mukaan tärkein yrittäjäksi ryhtymisen syy oli vapaus päättää omasta työstään kun taas suurimmiksi haasteiksi koettiin asiakashankinta sekä markkinointi. Yrittäjyyden toimintamallin avulla pyritään edistämään fysioterapeuttien yrittäjyyttä Sun hyvä elämä -klinikalla, ja tukeamaan yrittäjää uran alkumetreillä. Kestävän talouden edellytyksenä on yrittäjyys, ja yrityksille myönteinen ilmapiiri.

Asiasanat:

fysioterapia, kvalitatiivinen tutkimus, sisällönanalyysi, yrittäjyys

Master's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Health Promotion

2022 | number of pages 81, 4 pages in appendices

lina Koskiranta

Entrepreneurship in Sun hyvä elämä -clinic by Turku University of Applied Sciences

- A business model for physiotherapists entrepreneurs

Entrepreneurship in the social and health services is rare in Finland. However, the ongoing reform of health and social services is expected to provide more possibilities for entrepreneurship in the future. The purpose of this thesis was to create an entrepreneurial business model for physiotherapists to support their entrepreneurship at the beginning of their career at the Sun hyvä elämä -clinic of the Turku University of Applied Sciences.

To understand the needs of physiotherapist entrepreneurs and their challenges in entrepreneurship, a qualitative research was carried out conducting an e-mail interview for physiotherapists working as entrepreneurs (n=7). The results were analyzed by a theory-driven analysis. According to the results, the freedom to make decisions concerning their work, was an important motivator for entrepreneurship for physiotherapists. The greatest challenge faced by entrepreneurs were client acquisition and marketing.

Keywords:

content analysis, entrepreneurship, physical therapy, qualitative research

Sisältö

Käytetyt lyhenteet	7
1 Johdanto	8
1.1 Työn tausta	9
1.2 Kohdeorganisaation kuvaus	10
1.3 Projektioorganisaatio	11
2 Yrittäjyys	13
2.1 Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys	16
2.2 Terveysalan yrittäjyyttä säätelevät lait ja asetukset	20
2.3 Fysioterapiayrityksen perustaminen	23
3 Yrittäjyyskasvatus	27
3.1 Yrittäjyysasenteet tutkimusten valossa	28
3.2 Yrittäjyyttä tukevat toimet korkeakoulutuksessa	29
3.3 Yrittäjän tukipalvelut	34
4 Kehittämiprojektin toteuttaminen	37
4.1 Tutkimuksellisen osion tavoite ja tarkoitus	39
4.2 Tutkimusmenetelmä	39
4.3 Aineiston hankinta	41
4.4 Aineiston analysointi	43
5 Tutkimustulokset	46
5.1 Fysioterapiayrittäjyys ja sen haasteet pähkinänkuoressa	46
5.2 Toiminimiyrityksen perustaminen	48
5.3 Yrittäjyyttä tukevat toimet	50
6 Toimintamallin kehittäminen	52
7 Kehittämiprojektin yhteenveto	58
7.1 Tutkimustulosten tarkastelu	58
7.2 Kehittämiprojektin arviointi	62

7.3 Luotettavuus ja eettisyys	64
7.4 Jatkotutkimusehdotukset	69
Lähteet	71

Liitteet

Liite 1. Saatekirje ja suostumuslomake.

Liite 2. Haastattelurunko.

Liite 3. Aloittavan fysioterapiayrittäjän tarkistuslista.

Kuviot

Kuvio 1. Rakenteellinen kolmikantamalli (mukaillen Ahonen 2015, 15).	12
Kuvio 2. Yrittäjyysosaamisen ydinkompetenssit (mukaillen European Commission 2016).	14
Kuvio 3. Terveyspalvelualan yritykset vuonna 2018 (mukaillen TEM 2020, 33).	19
Kuvio 4. Sote- palvelualan yrittäjien ja palkansaajien lukumäärät (mukaillen TEM 2020, 56-57).	20
Kuvio 5. Fysioterapiayrityksen perustamisen vaiheet (mukaillen Suomen Fysioterapeutit 2020).	26
Kuvio 6. Yrittäjyyden edistäminen korkeakoulutuksessa (mukaillen Juntti ym. 2016).	30
Kuvio 7. Yrittäjyyskasvatuksen keinoja (mukaillen Huusko ym. 2018; Hägg ym. 2005).	32
Kuvio 8. Mentorointiprosessin tavoitteita (mukaillen Kukkumäki 2010).	35
Kuvio 9. Kehittämiprojektin vaiheet (mukaillen Artto ym. 2011, 49).	38
Kuvio 10. Aineiston analysointiprosessin vaiheet (mukaillen Alasuutari 2011).	45
Kuvio 11. Yrittäjyyspäätökseen vaikuttavia tekijöitä.	47
Kuvio 12. Yrittäjyyttä tukevia tekijöitä.	51
Kuvio 13. Yrittäjyyden toimintamallin vaiheet.	55

Taulukot

Taulukko 1. Fysioterapiayrityksen perustamisen haasteita.

49

Käytetyt lyhenteet

AMK	Ammattikorkeakoulu
AVI	Aluehallintovirasto
ALV	Arvonlisävero
ETENE	Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta
EU	Euroopan Unioni
KUNK	Kuntoutusasiain neuvottelukunta
OKM	Opetus- ja kulttuuriministeriö
PRH	Patentti- ja rekisterihallitus
STM	Sosiaali- ja terveysministeriö
TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö
TE-toimisto	Työ- ja elinkeinotoimisto
THL	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
VALVIRA	Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
YAMK-tutkinto	Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
YEL	Yrittäjän eläkevakuutus
YTJ	Yritys- ja yhteisötietojärjestelmä

1 Johdanto

Yrittäjyys ja yrittäjyyskasvatus on Suomessa nostettu esiin viime vuosina entistä vahvemmin. Muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) ja Euroopan komissio pyrkivät tukemaan yrittäjyyttä, ja ohjaavat oppilaitoksissa toteutettavaa yrittäjyyskasvatusta. Työelämä on rakenteellisessa murroskohdassa muun muassa muuttuvan teknologian ja globalisaation vuoksi. Tämän mittakaavan muutos vaikuttaa laajasti yhteiskuntaan, mikä näkyy esimerkiksi pirstoutuneina työurina, hajaantuneina työnteon paikkoina sekä useina samanaikaisina toimeentulon lähteinä. Monella toimialalla on kysyntää yrittäjälle enemmän kuin palkkatyötä tekeville, ja tulot kootaan yhä useammin yrittäjyyden sekä palkkatyön kombinaationa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2018a, 24–29.)

Yrittäjyys sosiaali- ja terveysalalla on tärkeää, sillä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä koko julkinen sosiaali- ja terveyshuolto uudistuu. Monipuolinen palveluntuottajarakenne tuottaa hyötyjä koko sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmälle, mikä tukee alueellista elinvoimaisuutta: kilpailutilanne pysyy aitona, kustannukset kohtuullisina ja palveluiden laatu paranee. (TEM 2018b, 12–14.)

Suurin osa sosiaali- ja terveysalan yrittäjistä on 45–54-vuotiaita. Kuten voimme päätellä ikärakenteesta, lähivuosina eläköityy paljon yrittäjiä (Tevameri 2018, 12–13). Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys on nuorten keskuudessa vähäistä, vaikka aiemman tutkimuksen mukaan yli puolet fysioterapeuttipiskelijoista aikoi ryhtyä yrittäjäksi valmistuttuaan (Laitinen & Pyöriä 2015, 63–64).

Lähdeaineiston mukaan syy yrittäjyyden vähäisyyteen on enemmän suomalaisten suhtautumistavassa kuin koulutuksen tai osaamisen puutteessa. Jotta Suomessa taloudellisen hyvinvoinnin kehitys jatkuisi positiivisena kansantaloudessa, tulisi maassamme olla enemmän työllistävää yritystoimintaa ja itsensä työllistämistä. Kestävän talouden edellytyksenä on yrittäjyys ja yrityksille myönteinen ilmapiiri. (Aho & Kaivo-oja 2014, 4.) Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus lisää markkinapotentiaalia yrityksille, ja yritysten

merkitys tulee kasvamaan sosiaali- ja terveystalalla, minkä vuoksi uusia yrittäjiä tarvitaan (Tevameri 2018, 12–23).

Kehittämiprojektin tarkoituksena on kehittää teoreettisen viitekehyksen ja tutkimustulosten avulla toimintamalli, jolla yrittäjyydestä kiinnostuneet fysioterapeutit voivat työllistää itsensä yrittäjänä Turun ammattikorkeakoulun (AMK) tiloissa toimivalla Sun hyvä elämä -klinikalla. Tutkimuksellisen osion tavoitteena on laadullisen tutkimuksen avulla ymmärtää fysioterapiayrittäjien tuen tarvetta sekä yrittäjyyden haasteita. Tutkimukselliselle osiolla on tarvetta osana tätä kehittämiprojektia, sillä vastaavaa yrittäjyyden toimintamallia AMK:n tiloissa toimivalle klinikalle ei ole tutkittu tai kehitetty.

1.1 Työn tausta

Turun AMK:ssa pyritään tukemaan yrittäjyyttä erilaisin toimin, ja AMK:lla on yrittäjyyteen erikoistunut yksikkö BisnesAkademian sekä useita osuuskuntia, joita tuetaan aktiivisesti. Kaikille opiskelijoille tarjotaan yrittäjyyden perusopintoja, ja halukkaille mahdollisuus yrityskiihdyttämötoimintaan, jossa voi suorittaa koko tutkinnon. Turun AMK:ssa opiskelijayrittäjä saa myös mentorin itselleen. Lisäksi Turun AMK aloitti syksyllä 2015 yhteistyön Satakunnan AMK:n kanssa perustaessaan yrityskiihdyttämö Business Clubin. (Viljamaa 2016, 82.)

Turun AMK sijoittui Opetus- ja kulttuuriministeriön selvityksessä yrittäjämäisen AMK:n luokkaan. Yrittäjämäisessä AMK:ssa yrittäjyys on keskeinen osa AMK:n strategiaa ja toimintatapaa, ja yrittäjyyden edistymistä seurataan ja arvioidaan. Lisäksi AMK:n pedagogiset käytännöt tukevat yrittäjämäistä toimintatapaa, ja yrittäjyyttä tuetaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeiden kautta. Selvityksessä todettiin, että vastavalmistuneiden yrittäjyyden tukemiseksi tulisi kehittää erilaisia toimintatapoja. (Viljamaa 2015, 27–28.)

Turun AMK aloitti vuonna 2018 yhteistyön Turun Yrittäjien Säätiön kanssa yrittäjyyden edistämiseksi sekä yritystoiminnan ja yrittäjyyskoulutuksen kehittämiseksi. Muun muassa käytännön oppimisjaksojen toteutuminen yrityksissä, yrittäjänä aloittavien tai yrittäjäksi aikovien mentorointi,

verkostoitumistapahtumat, yritysideakilpailut sekä yrittäjyyttä opettavien korkeakouluopettajien jalkautuminen yrityksiin kuuluvat yhteistyön muotoihin. (Turun AMK 2018.)

Vuosina 2018–2020 Turun AMK oli osatoteuttajana mukana muun muassa OKM:n rahoittamissa yrittäjyyteen liittyvissä hankkeissa (SotePeda 24/7 ja Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta), joissa tavoitteena oli opiskelijoiden työelämä- ja yrittäjyysvalmiuksien vahvistaminen sekä yrittäjyysosaamisen kehittäminen (OKM 2020). Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta korkeakouluissa - hankkeen myötä Turussa kehitettiin yliopiston ja AMK:n yhteinen Business Center, joka on pedagoginen alusta yrittäjyydestä kiinnostuneille opiskelijoille (YYTO 2021).

Turun AMK:n yrittäjyysmyönteisyyttä tukevat useat erilaiset hankkeet ja projektit. Myös tämän kehittämisprojektin taustalla on pyrkimys tukea yrittäjyyttä ja yrittäjäksi kasvamista Turun AMK:ssa. Kehittämisprojekti toteutetaan omana projektina eikä se ole sidoksissa laajempaan hankkeeseen. Osaltaan se vastaa myös aiemmissa tutkimuksissa havaittuun yrittäjyyden tukemisen tarpeeseen.

1.2 Kohdeorganisaation kuvaus

Turun AMK:n arvoja ovat muun muassa asiantuntijuus, vastuu, tuloksellisuus, kehittäminen, työn merkityksellisyys sekä huippuosaaminen. Strategia vuosille 2019–2031 on Excellence in Action, missä on tuotu esiin AMK:n olevan maakunnan merkittävä kehityskumppani. AMK:n tehtävänä on ensisijaisesti tuottaa osaavia ammattilaisia Varsinais-Suomen työelämään, ja sen tavoitteena on vastata ennakoiden työelämän koulutus- ja kehittämistarpeisiin. (Turun AMK 2021a.)

Tulevaisuuden työelämässä asiantuntijoilta vaaditaan vahvaa ammattitaitoa, muutosherkkyyttä, aktiivista osallistumista ja oppimista sekä monialaista yhteistyötä. Näitä taitoja AMK:ssa pyritään tukemaan innovaatiopedagogiikka-toimintamallilla, jossa aktivoivat oppimis- ja opetusmenetelmät, työelämälähtöisyys sekä yrittäjyys yhdistyvät. Opiskelijat pääsevät

harjoittamaan toimintamallia eri oppimisympäristöjen avulla, joita kehitetään yhdessä työelämän kanssa. (Turun AMK 2021a.)

Turun AMK sai ensimmäisenä ammattikorkeakouluna Suomessa luvan tuottaa yksityisiä terveydenhuollon palveluja vuonna 2019, jolloin myös Sun hyvä elämä -klinikka konsepti perustettiin. Sun hyvä elämä -klinikka on AMK:n tiloissa toimiva terveys- ja hyvinvointisektorin moniammatillinen harjoitteluympäristö, joka tarjoaa hyvinvointipalveluja asiantuntijapalveluna tai opiskelijatyönä. Klinikatoiminta aloitettiin vuonna 2020. (Turun AMK 2021b.)

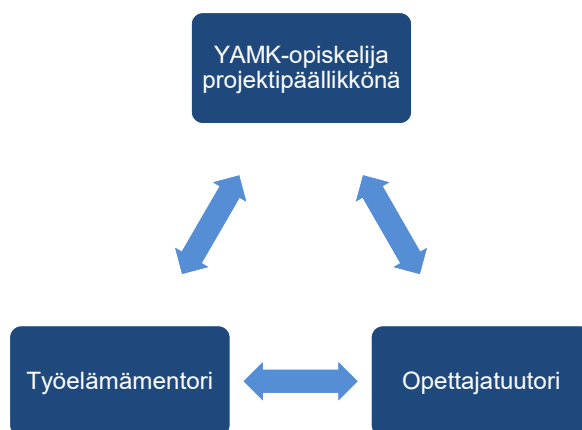
Klinikan palveluihin kuuluvat muun muassa fysioterapia, kuntotestaukset sekä liikuntaa ja toimintakykyä ylläpitävä ohjaus. Fysioterapeuttien lisäksi palveluja tarjoavat sairaanhoitajat, toimintaterapeutit, sosionomit sekä suuhygienistit, eli palveluihin kuuluvat esimerkiksi näytteenotto- ja laboratoriopalvelut sekä suun terveydenhuollon palvelut. Klinikan palvelut on suunnattu yksityishenkilöille, yrityksille sekä yhteisöille. (Turun AMK 2020; Turun AMK 2021b.) Sun hyvä elämä -klinikka voisi tarjota tulevaisuudessa myös ponnahduslaudan yrittäjyyteen: klinikka tukee yrittäjäksi kasvamiseen, tarjoaa varusteet, välineet ja tilat sekä antaa mahdollisuuden kokeilla liikeidean kannattavuutta ja kehittää liikeideaa kannattavammaksi (Henkilökohtainen tiedonanto Mört 2020).

1.3 Projektiorganisaatio

Turun AMK:ssa ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (YAMK-tutkinto) opinnäytetyö toteutetaan kolmikantamallin avulla. Kolmikannan muodostavat opiskelija, työelämämentori ja opinnäytetyötä ohjaava opettaja. Näiden toimijoiden lisäksi kehittämisprojektia ohjaamaan ja toteuttamaan perustetaan ohjaus- ja projektiryhmä. Opiskelija harjoittelee projektin johtamista ja projektinhallintaa toimien projektipäällikkönä. Hänen vastualueitaan ovat projektin käynnistäminen, projektiorganisaation muodostaminen, projektin suunnittelu ja projektin etenemisen varmistaminen. (Ahonen 2015, 14–16.)

Opettajatuutori ohjaa opinnäytetyötä ja muodostaa tiiviin ohjauksellisen tiimin yhdessä työelämämentorin sekä työelämän toimijoiden kanssa.

Työelämämentori toimii taustaorganisaatiossa kehittämisprojektin mahdollistajana sekä on opiskelijan henkisenä tukena kehittämisprojektin ja koulutuksen ajan toimien myös opiskelijan urakehitystä ohjaavana mentorina. (Ahonen 2015, 14–16.) Ohjausryhmän tehtävänä on valvoa projektin edistymistä, tukea projekti-päällikköä suunnittelussa ja projektin strategisessa johtamisessa sekä arvioida projektin tuloksia (Silfverberg 2013, 49). Kuviossa 1 on kuvattu YAMK-opinnäytetyön ja opintojen toteuttamista kuvaava rakenteellinen kolmikantamalli.

Kuvio 1. Rakenteellinen kolmikantamalli (mukaillen Ahonen 2015, 15).

Tämän kehittämisprojektin projektipäällikkönä toimi Turun YAMK:n opiskelija terveyden edistämisen koulutusohjelmasta. Kehittämisprojektin ohjausryhmään kuuluivat opettajatutor, työelämämentori, toimeksiantaja sekä Turun AMK:n opetusfysioterapeutti. Opettajatutor ja työelämämentori ovat molemmat Turun AMK:n yliopettajia. Työelämämentori toimi myös toimeksiantajan edustajana kehittämisprojektissa.

2 Yrittäjyys

Yrittäjyys tarkoittaa yksilön kykyä muuttaa ideat toiminnaksi (Opetusministeriö 2009). Ulkoinen yrittäjyys on konkreettista yritystoiminnan harjoittamista: yrityksen perustamista, omistamista ja yrityksen pyörittämistä (Asteljoki & Kontio 2007, 8). Sisäisellä yrittäjyydellä takoitetaan yrittäjämäistä ajattelu-, toiminta- ja suhtautumistapaa, jolla haetaan tehokkuutta työyhteisön toimintaan ja sen jäsenten omaan kasvuun. Tavoitteena sisäisessä yrittäjyydessä on, että työntekijä toimii yrittäjän tavoin toteuttamalla omia ideoitaan organisaation tavoitteiden ja toiminnan kautta olematta yrityksen omistaja. (Heinonen 2001, 122–123.)

Sisäinen yrittäjyys tapahtuu vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Sisäisesti yritteliäs organisaatio kykenee mukautumaan ympäristöönsä ja hyödyntämään sen tarjoamia mahdollisuuksia. (Heinonen 2001, 123–125.) Erään määritelmän mukaan sisäinen yrittäjyys on verrattavissa yrittäjyydelle edullisiin ominaisuuksiin, joita ovat aloitekyky, luovuus ja vahva itsetunto. Myös kehittymisen halu, kyky ottaa vastuuta omasta työstä ja kyky tehdä päätöksiä myös vaikeissa tilanteissa kuuluvat yrittäjyyteen. (Kovalainen & Simonen 1996, 36–39.)

Yrittäjyyden määritelmään kuuluvat myös innovaatiokyky sekä kyky suunnitella ja johtaa toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Yrittäjyys tulisi nähdä ajattelutapana: mahdollisuuksien havaitsemisena, innovatiivisena ja ennakoivana toimintana, riskinottona sekä muutosten ja epävarmuuden hallintana (Rae 2010). Edellä luetellut ominaisuudet tukevat yksilön jokapäiväistä elämää kaikessa toiminnassa, esimerkiksi koulutuksessa, työssä, vapaa-ajalla sekä muussa yhteiskunnallisessa toiminnassa. Näitä ominaisuuksia tarvitaan yritystoiminnassa, mutta yrittäjyysvalmiudet ovat tärkeitä myös työntekijälle nykypäivän työelämässä. (Opetusministeriö 2009; OKM 2017, 3.)

Euroopan Unioni (EU) määrittelee yrittäjyysosaamisen kykyinä toimia mahdollisuuksien ja ideoiden mukaan. EU:n määritelmän mukaan yrittäjyys ei

ole pelkästään konkreettista ulkoista yrittäjyyttä vaan yrittäjyysosaaminen liittyy vahvasti kaikkiin elämän osa-alueisiin, kuten henkilökohtaiseen kasvuun, yhteiskunnan toimintaan osallistumiseen ja työmarkkinoilla olemiseen. Yrittäjyydeksi voidaan määrittää kaikki toiminta, jossa luodaan arvoa muille. (European Commission 2016, 6–7.)

EU on luonut EntreComp-viitekehyksen koskien yrittäjyysosaamista. Viitekehys on hyödyllinen määritettäessä yrittäjyyden ydintaitoja eli yrittäjyyskompetensseja. EntreComp-viitekehys koostuu kolmesta osaamisalueesta, jotka ovat toiminta, resurssit sekä ideat ja mahdollisuudet. Jokainen osaamisalue on jaettu viiteen taitoon, eli yhteensä viitekehyksessä on kuvattu 15 ydinkompetenssia yrittäjyysosaamiselle (kuvio 2). (European Commission 2016, 6–7.)

Kuvio 2. Yrittäjyysosaamisen ydinkompetenssit (mukaillen European Commission 2016).

Vuosina 2000–2004 tehdyn tutkimuksen mukaan suomalaisille ajatus yrittäjyydestä on vieraampi verrattuna muihin pohjoismaalaisiin, eurooppalaisiin sekä yhdysvaltalaisiin (Hyytinen & Pajarinen 2005, 150). Kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan on 2000-luvulla ollut nousujohteista varsinkin nuorten keskuudessa, ja

vuoden 2019 nuorisobarometrissa 15–29-vuotiaista vastaajista 59 prosenttia on vastannut haluavansa kokeilla yritystoimintaa työuransa aikana. Nuorista lähes 80 prosenttia uskoo yrittäjyyden yleistyvän tulevaisuuden työelämässä.

(Haikkola & Myllyniemi 2020, 50, 81.) Työelämän murroksen vuoksi ihmisen on varauduttava työelämässä pärjätäkseen rakentamaan kokonaisuus, joka koostuu useammasta ansainnan tavasta, sillä palkkatyön ja yrittäjyyden yhdistelmät ovat tulevaisuuden työelämässä yleisiä (TEM 2018a, 32–33).

Suomessa oli vuonna 2019 yhteensä 292 377 yritystä, jotka työllistivät 1,5 miljoonaa ihmistä. Suurin osa yrityksistä oli alle 10 hengen yrityksiä, ja yksinyrittäjiä oli 68 prosenttia. (Tilastokeskus 2020.) Yrittäjien ikärakenne Suomessa painottuu vanhempiin ikäryhmiin kuin palkansaajien, sillä yli kolmannes yrittäjistä on 55–74-vuotiaita. Yrittäjistä erittäin harva on alle 25-

vuotias, ja alle 35-vuotiaistakin vain 15 prosenttia toimi yrittäjänä. Kaksi kolmasosa yrittäjistä on miehiä, ja työvoimatutkimuksen mukaan miehet ovat halukkaampia ryhtymään yrittäjäksi. (Sutela & Pärnänen 2018, 19–20, 41.)

Myös nuorisobarometrin vastaajista yrittäjänä toimivista 65 prosenttia oli miehiä (Haikkola & Myllyniemi 2020, 81–82).

Yritysmuodot Suomessa

Yritysmuotoja Suomessa ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja (toiminimi), osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö, osuuskunta ja ulkomaisen yhtiön sivuliike. Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiva henkilö harjoittaa liiketoimintaa yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa. Toiminimi rekisteröidään aina vain yhden henkilön nimiin. (Uusyrityskeskus 2020, 52.)

Osakeyhtiön voi perustaa yksin tai useamman henkilön kesken, ja se vaatii enemmän juridisia toimenpiteitä kuin toiminimi. Kommandiittiyhtiössä ja avoimessa yhtiössä tulee olla vähintään kaksi perustajaa. Kommandiittiyhtiössä osa voi olla vastuunalaisia yhtiömiehiä ja osa äänettämiä yhtiömiehiä, avoimessa yhtiössä jokainen osakas on oikeutettu edustamaan yhtiötä ja osallistumaan yhtiön hallintoon. (Kovalainen & Simonen 1996, 244–245.)

Osuuskunta on yhteisö, joka koostuu yhdestä tai useammasta jäsenestä, ja jäsenet voivat olla yksityishenkilöitä, yhteisöjä tai yrityksiä. Osuuskunnan jäsenten määrä voi kasvaa tai vähentyä toiminnan aikana joustavasti.

(Uusyrittäjäkeskus 2020, 56.)

Myös kevytyrittäjänä toimiminen on Suomessa yleistymässä. Kevytyrittäjä on yleinen nimi laskutuspalveluiden asiakkaana olemiseen; sillä tarkoitetaan yrittäjämäistä toimintaa, jonka laskutus hoidetaan kolmannen osapuolen laskutuspalvelun kautta. Kevytyrittäjäksi rekisteröityessä yrittäjästä tulee myös yksityinen elinkeinonharjoittaja, eli hän työskentelee toiminimellä, mutta laskutuspalvelu hoitaa yrittäjyyden byrokratian sisältäen toiminimen kirjanpidon ja verotuksen. (Sekki & Härkönen 2020, 28.)

Yritysmuodon valintaan vaikuttavat muun muassa yrityksen perustajien määrä, yrityksen rahoitustarve, investointien määrä, toiminnan joustavuus sekä vastuut ja päätöksenteko. Toiminimen perustamiseen riittää ilmoitus Verohallinnolle, muut yritysmuodot vaativat rekisteröinnin kaupparekisteriin. (Uusyrittäjäkeskus 2020, 50–52.) Kaikissa muissa yritysmuodoissa yrittäjät vastaavat koko omaisuudellaan yrityksen toimintaan liittyvistä veloista ja sitoumuksista, paitsi osakeyhtiössä yhtiön osakkaat vastaavat vain sijoittamansa pääoman määrällä, ja osuuskunnassa jäsenet eivät ole henkilökohtaisessa vastuussa osuuskunnan veloista. (Kovalainen & Simonen 1996, 244–245.)

2.1 Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys

Sosiaali- ja terveyspalvelualan yritykset jaetaan kolmeen alaluokkaan, jotka ovat terveyspalvelut, sosiaalihuollon laitospalvelut sekä sosiaalihuollon avopalvelut. Yritysmäärän mukaisesti tarkasteltuna sosiaali- ja terveyspalveluala on keskisuuri toimiala ja merkittävä työllistäjä Suomessa. (TEM 2020, 14, 21–23.)

Suomessa sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys oli uusi asia 1990-luvulla. Yrittäjyys herätti alkuun paljon kysymyksiä ja ennakkoluuloja. Siitä huolimatta jo 1990-luvun puolivälissä ajateltiin, että tulevaisuuden työelämässä työskennellään yhä

enemmän pienissä ja keskisuurissa yrityksissä, ja näiden syntymisen ehtona on julkisen sektorin supistaminen. (Kovalainen & Simonen 1996, 6–7.)

Kuivalaisen (2008, 31–32) mukaan Pohjoismaisista sosiaali- ja terveystalvija tuottavista yrityksistä on vain vähän tutkimustietoa. Yritysrekisterien mukaan sekä Suomessa että Ruotsissa sosiaali- ja terveystalvija tuottavien yritysten määrä on kasvanut vuosien 1997–2006 välillä. Suomessa kasvu oli kuitenkin maltillisempaa verrattuna Ruotsiin. Yhteistä maille oli se, että terveystalvija tarjoavia yrityksiä oli enemmän kuin sosiaalipalveluja tarjoavia yrityksiä, ja yleisesti terveydenhuollon yritykset olivat henkilömäärältään pienempiä kuin sosiaalipalveluyritykset.

Pohjoismaissa on alettu 1990-luvulta lähtien puhua enemmän monituottajamallista, mikä tarkoittaa, että julkisesti tuotettujen palveluiden rooli on pienentynyt ja yksityisten palvelutuottajien määrä kasvanut. Myös lakiuudistukset Suomessa, kuten vuoden 1993 valtiosuusuuudistus, mahdollistivat laajamittaisemman yksityisen palvelutuotannon sosiaali- ja terveystalvijaissa. Siitä asti kunnat ovat voineet ostaa palveluita yksityisiltä tuottajilta, ja palveluja on alettu kilpailuttamaan. (Kuivalainen 2008, 31-34.)

Sosiaali- ja terveystalvijaalan yrittäjyys ja itsensä työllistäminen ovat lisääntyneet taloudellisten syiden ja työelämän muutosten vuoksi. Julkisten palveluiden uudet toimintamuodot, kuten palvelusetelit, ostopalvelusopimukset ja toimeksiannot ovat lisänneet yrittäjyyttä. Julkisen sektorin palvelujärjestelmän karsiminen on tuonut esiin muun muassa työttömyyttä sekä toimeentulon ongelmia, mikä on edistänyt yrittäjyyttä ja itsensä työllistämistä. (Kovalainen & Simonen 1996, 6–7, 17–19.) Sosiaali- ja terveystalvijaalien tarve on kasvava, joten olisi tärkeää, että alan yritykset pyrkisivät kasvuun ja eri kokoiset yritykset menestyisivät. Alan tuottajakentän säilyminen monipuolisena edellyttää alueellista ja kansallista yritysten kehittymisen tukemista. (TEM 2020, 38.)

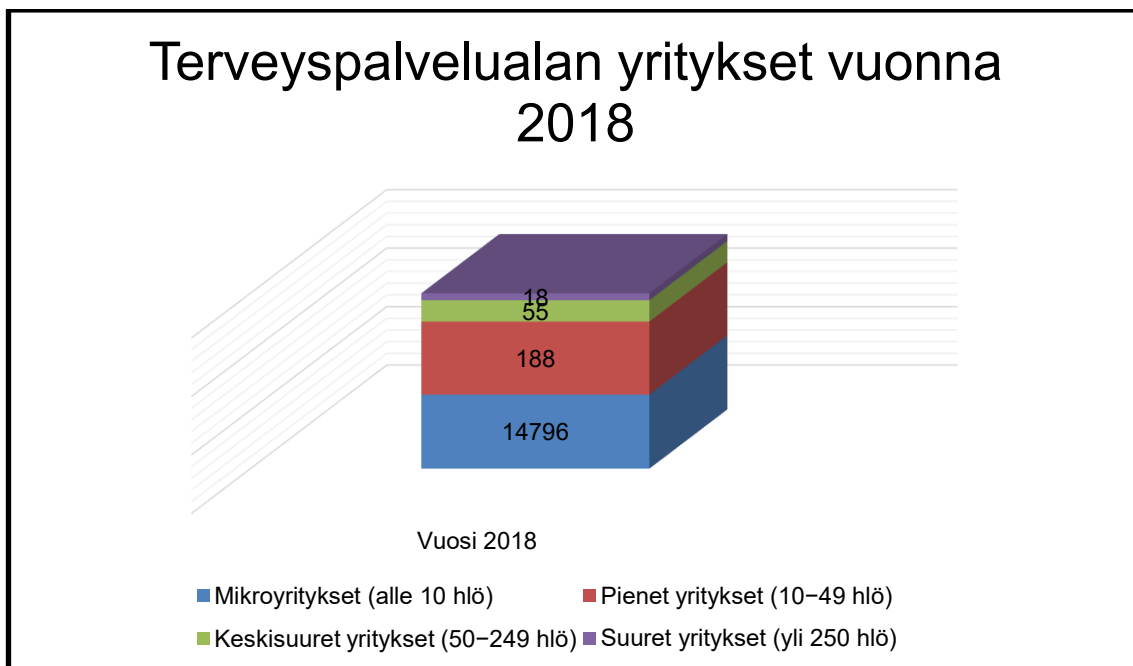
Aiemmissa sosiaali- ja terveystalvijaalan yrittäjyyttä koskevissa tutkimuksissa on todettu, että väestömääriltään suuremmissa kunnissa käytetään enemmän yksityisen sektorin palveluita. Kunnan positiivinen nettomuutto siis yleensä

vaikuttaa myös yksityiseen palvelutuotantoon positiivisesti. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys, kuten kaikki muukin elinkeinoelämä, painottuu alueille, joissa on sosiaalisia ja taloudellisia edellytyksiä. On muistettava, että kaikki markkinapohjaisten ratkaisut perustuvat tuottajien väliseen kilpailuun alalla. (Saarinen 2008, 73–74.)

Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys tilastoina

Sosiaali- ja terveysala on kansainvälisesti tarkasteltuna suuri toimiala, mutta suomalaisesta yritys näkökulmasta tarkasteltuna keskimääräinen tai keskimääräistä pienempi toimiala. Vuosina 2013–2017 sosiaali- ja terveysalan yrityksiä oli yhteensä noin 18 600, mikä vastaa 5,2 prosenttia kaikista Suomen yrityksistä. Liikevaihdossa mitattuna sosiaali- ja terveystalouden toimiala on keskimääräistä pienempi ja henkilöstömäärässä mitattuna keskiuruinen, sillä ala työllistää noin 71 000 henkilöä. Muista aloista poiketen sosiaali- ja terveysalalla lähes 70 prosenttia yrittäjistä oli naisia vuonna 2016. (Tevameri 2018, 12–23.)

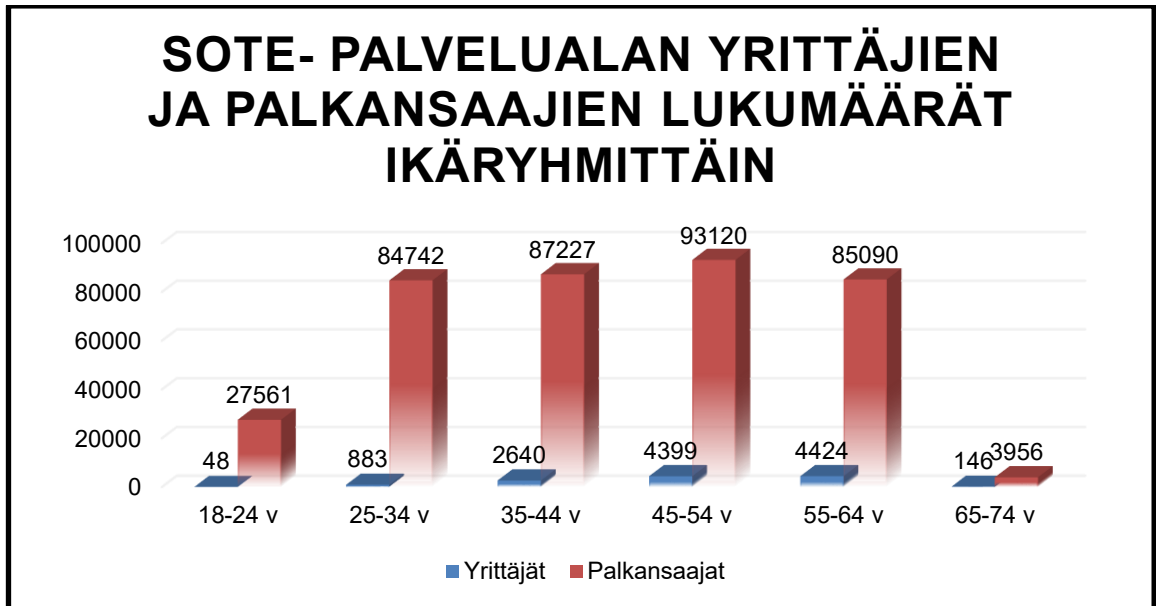
Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys on pääosin pienyrittäjyyttä (TEM 2020, 30). Pienyrittäjyyden määritelmä vaihtelee maittain, ja Suomessa pienyrityksenä pidetään 50–100 henkilöä työllistävää yritystä (Kovalainen & Simonen 1996, 168). Valtaosa terveystalouden yrityksistä on mikroyrityksiä, ja vuonna 2018 määrä oli noin 98 prosenttia (14769 kpl). Mikroyrityksellä tarkoitetaan alle 10 työntekijän yrityksiä, joista suurin osa toimii ammatinharjoittajana tai toiminimellä palveluja tuottavana terveysalan ammattilaisena. Samana vuonna pieniä yrityksiä oli 188, keskiuraisia yrityksiä 55 ja suuria yrityksiä 18 (kuvio 3). (TEM 2020, 30–31.)

Kuvio 3. Terveyspalvelualan yritykset vuonna 2018 (mukaillen TEM 2020, 33).

Suomessa fysioterapiayritykset luokitellaan toimialaltaan muihin terveydenhuoltopalveluihin, ja fysioterapiapalvelut ovat suurin toimiala tässä luokassa (Kuivalainen 2008, 38–40). Yksityisistä terveydenhuoltopalveluista käytetään myös käsitettä terveyspalvelualan yritykset. Vuonna 2018 terveyspalvelualan yrityksiä oli 15 057, joista fysioterapiayrityksiä oli yhteensä 2432. Samana vuonna terveyspalvelualan yrityksissä työskenteli yli 35 000 henkilöä. (TEM 2020, 27–28.)

Yrittäjien suhteen tilastot ovat vuodelta 2017: sote-palvelualan yrittäjiä oli noin 12 500, joista noin 70 prosenttia oli naisia. Suurin ikäryhmä yrittäjistä oli 55–64-vuotiaat ja lähes yhtä suuri ikäryhmä 45–54-vuotiaat. Yrittäjistä iältään 35–44-vuotiaita oli 2640 henkilöä ja vain 931 yrittäjää oli iältään 18–34-vuotiaita. Kuten ikäjakaumasta voidaan päätellä, suurten ikäluokkien eläköityessä alalle tarvitaan paljon uusia yrittäjiä ja yrityksiä. (TEM 2020, 55–57.) Kuviossa neljä on esitetty sosiaali- ja terveyspalveluiden yrittäjien ja palkansaajien lukumäärät ikäryhmittäin.

Kuvio 4. Sote- palvelualan yrittäjien ja palkansaajien lukumäärät (mukaillen TEM 2020, 56-57).

2.2 Terveysalan yrittäjyyttä säätelevät lait ja asetukset

Suomessa on perustuslain mukaan elinkeinovapaus, mutta sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys on luvanvaraista, ja sitä ohjaa lainsäädäntö. Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yrittäjän on tehtävä kirjallinen ilmoitus tai haettava lupa ennen toiminnan aloittamista. Lisäksi on huomioitava ammatilliset ja laadulliset vaatimukset. (Luomala 2014, 3–7.) Koska kehittämissuunnitelman toimintamalli on suunnattu fysioterapeuteille, on kyseessä yksityiset terveyspalvelut, ja keskityn seuraavassa osiossa yksityisiä terveyspalveluita koskeviin lakeihin ja asetuksiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon yleinen ohjaus, suunnittelu ja valvonta kuuluvat Sosiaali- ja terveysministeriölle (STM), joka valmistelee toimialaansa kuuluvat lait ja alemmantasoiset säädökset. Perusturvalautakunta toimii STM:n yhteydessä, ja se valvoo kuntien sosiaali- ja terveyspalveluja. Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimii myös erilaisia yhteistoimintaelimiä, kuten kuntoutusasiain neuvottelukunta (KUNK) ja terveydenhuollon eettinen neuvottelukunta (ETENE). KUNK:n tehtävänä on esimerkiksi sovittaa yhteen

viranomaisten, yhteisöjen ja laitosten yhteistyötä kuntoutukseen liittyvissä asioissa. ETENE sen sijaan toimii keskustelufoorumina terveydenhuollon eettisissä kysymyksissä. (Heiliö ym. 2006, 81–87, 602.) Muita STM:n alaisia viranomaisia ja laitoksia ovat muun muassa Aluehallintovirastot (AVI), Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) sekä Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (STM 2022).

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä pyrkii varmistamaan, että terveydenhuollon ammattihenkilöllä on ammattitoiminnan edellyttämä koulutus sekä riittävä ammatillinen pätevyys. Tällä pyritään varmistamaan potilasturvallisuus sekä terveydenhuollon palveluiden laatu. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994.)

Yksityisiä terveyspalveluita koskee laki yksityisestä terveydenhuollosta sekä asetus yksityisestä terveydenhuollosta. Laissa ja asetuksissa on määritelty muun muassa se, että yrittäjän tulee toimittaa yritystoiminnasta toimintakertomus aluehallintovirastolle vuosittain. Laki ja asetukset velvoittavat myös laatimaan ja säilyttämään potilasasiakirjat STM:n ohjeistusten mukaisesti. (Laki yksityisestä terveydenhuollosta 152/1990; Asetus yksityisestä terveydenhuollosta 744/1990.)

Yksityisessä terveydenhuollossa tulee soveltaa terveydenhuoltolakia. Lain mukaan: ”terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin toimintakäytäntöihin, toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua”. Terveydenhuoltolaki määrittää myös potilasrekisterin pitoa ja potilastietojen käsittelyä: ”potilastietorekisterin rekisterinpitäjänä ovat kaikki rekisteriin liittyneet terveydenhuollon toimintayksiköt niiden omien potilasasiakirjojen osalta. Potilasta hoitava terveydenhuollon toimintayksikkö saa käyttää yhteisessä potilasrekisterissä olevia toisen toimintayksikön tietoja potilaan hoidon edellyttämässä laajuudessa”. (Terveydenhuoltolaki 1326/2010.)

STM:n asetusta potilasasiakirjojen laatimisesta ja säilyttämisestä sovelletaan hoidon järjestämiseen ja toteuttamiseen käytettävien asiakirjojen laatimiseen

sekä niiden säilyttämiseen. Asetus ohjaa yleisiä periaatteita ja vaatimuksia potilasasiakirjojen suhteen: ”Potilasasiakirjat tulee laatia ja säilyttää sellaisia välineitä ja menetelmiä käyttäen, että asiakirjoihin sisältyvien tietojen eheys ja käytettävyys voidaan turvata tietojen säilytysaikana.” Asetuksessa on määritetty myös muun muassa potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen käyttöoikeuksista, potilasasiakirjojen laatisesta sekä niihin merkittävistä tiedoista. Myös hoidon kulkua koskevat merkinnät sekä esimerkiksi hoidon riskeistä ja haitallisista vaikutuksista tulee tehdä merkinnät vaatimusten mukaisesti. (STM:n asetus potilasasiakirjoista 298/2009.)

Fysioterapeuttina toimivan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee tietää potilaan oikeudet. Suomessa potilaalle on lainsäädännössä määritetty oikeuksia, joiden tarkoituksena on vahvistaa potilaan asemaa ja lisätä potilaan vaikutusmahdollisuuksia omaa hoitoa koskevissa kysymyksissä. Potilaslaki on asetettu vuonna 1993, ja siinä on yhdistetty muualla lainsäädännössä olleet potilaan oikeuksia koskevat säännökset. (Heiliö ym. 2006, 551–557.) Potilaslaki määrittää, että jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla on oikeus saada terveydentilansa edellyttämää hoitoa terveydenhuollon voimavarojen rajoissa. Myös terveydenhuollon ammattihenkilöiden salassapitovelvollisuutta ja potilaiden tiedonsaantioikeutta on määritetty potilaslain avulla. (Valvira 2022.)

Laadunhallinta on terveydenhuollon lainsäädännössä yhä enemmän esillä: muun muassa potilaan asemaan ja oikeuksiin viitaten potilaalla on oikeus hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon sekä kohteluun. Hoidon tulee olla näyttöön perustuvaa, ja laadunhallintaa koskien on lakien ja asetusten lisäksi useita THL:n asettamia valtakunnallisia suosituksia. Potilaslain 3.3 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön on otettava mahdollisuuksien mukaan hoidossa huomioon asiakkaan kieli ja kulttuuri sekä yksilölliset tarpeet. (Heiliö ym. 2006, 500, 533.)

Suomessa terveydenhuollon toimintaa harjoittavalla tulee olla vakuutus potilasvahinkolain mukaisen vastuun varalta (Heiliö ym. 2006, 567), ja tämä on määritetty tarkemmin potilasvakuutuslaissa, joka kumosi potilasvahinkolain vuonna 2019. Potilasvakuutuslaki säätää terveydenhoidon yhteydessä potilaalle

aiheutuneen vahingon korvaamisesta. Lakia sovelletaan sekä Suomessa että ulkomailla annettuun terveyden- ja sairaanhoitoon. Laissa on määritelty, että: ”Terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittavalla yhteisöllä, säätiöllä ja itsenäisellä ammatinharjoittajalla sekä työnantajalla, jonka palveluksessa on terveydenhuollon ammattihenkilöitä, on oltava vakuutus tämän lain mukaisen vastuun varalta”. (Potilasvakuutuslaki 948/2019.)

Muita fysioterapiayrittäjän toimintaan vaikuttavia lakeja ovat esimerkiksi työterveyshuoltolaki, henkilötietolaki, sairausvakuutuslaki, vahingonkorvauslaki, kuntoutuslainsäädäntö, laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista sekä tartuntatautilaki. Myös arvonlisäverolaki, kirjanpitolaki, tilintarkastuslaki, eläkevakuutuslainsäädäntö, tulo- ja varallisuuslainsäädäntö ja elinkeinoverolaki säätelevät Suomessa yritystoimintaa. (Suomen Fysioterapeutit 2020, 5.)

2.3 Fysioterapiayrityksen perustaminen

Suomessa kaikilla fysioterapeutin tutkinnon suorittaneilla ja Valviran rekisterissä olevilla fysioterapeuteilla on oikeus harjoittaa ammattia yrittäjänä. Kun aikoo aloittaa yritystoiminnan, tulee fysioterapiayrittäjän valmistella liiketoimintasuunnitelma, jossa hahmotetaan myyntiä, markkinointia, hinnoittelua, käytettävissä olevia resursseja, taloutta sekä toiminnan riskejä. Liiketoimintasuunnitelman tekoon voi tarvittaessa hyödyntää ulkopuolista apua, kuten yritysneuvontaa tai työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimisto) asiantuntijoita. Fysioterapiayrittäjän kannattaa pohtia tarkasti yrityksensä liiketoimintaa ja sitä, kuinka aikoo erottua kilpailijoistaan, sillä kilpailu alalla kiristyy. (Suomen Fysioterapeutit 2020, 4–5.)

Liiketoimintasuunnitelman teon jälkeen tulee pohtia yritysmuotoa (Suomen Fysioterapeutit 2020, 6). Eri tekijät, kuten päätöksentekoon, pääomatarpeeseen, verotukseen ja vastuuseen liittyvät tekijät, vaikuttavat yritysmuodon valintaan. Mikäli perustajia on vain yksi ja pääoman tarve vähäinen, on yksinkertaista toimia yksityisenä elinkeinoharjoittajana eli toiminimiyrittäjänä. Yksityisenä elinkeinoharjoittajana toiminta on myös

joustavaa, sillä yrittäjä tekee päätökset ja ratkaisut itse. Toiminimessä haasteena ovat yrityksen jatkuvuus sekä tappioista vastaaminen yksin. (Holopainen 2019, 20–22.) Lähdeaineiston mukaan suuri osa fysioterapiayrittäjistä toimii itsenäisenä ammatinharjoittajana toiminimellä, ja koska kehittämisprojektin toimintamalli liittyy toiminimiyrittäjyyteen, käsittelen tässä osiossa vain toiminimiyrityksen perustamista.

Yritystoiminnan rahoittamista tulee pohtia realistisesti jo suunnitteluvaiheessa. Mikäli yrittäjä aikoo hakea starttirahaa, tulee ottaa yhteyttä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa TE-toimistoon sekä Yritys-Suomi- puhelinpalveluun, sillä starttirahaa tulee hakea ennen yritystoiminnan aloittamista. TE-toimisto päättää starttirahan myöntämisestä hakemuksen perusteella. Starttiraha edistää uutta yritystoimintaa ja työllistymistä, ja sitä voi saada enintään 12 kuukauden ajan. (TE-palvelut 2021.)

Fysioterapiayrittäjän tulee päättää yritykselle nimi, ja tehdä ilmoitusmenettelyt ohjeistusten mukaisesti. Ensimmäiseksi yrittäjä tekee yrityksen perustamisilmoituksen sähköisesti kaupparekisteriin Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) ja Verohallinnon yhteisessä yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä (YTJ) tai vaihtoehtoisesti paperilomakkeella. PRH tarkistaa yrityksen nimen ennen yrityksen rekisteröimistä, ja ilmoituksen perusteella yritys saa oman Y-tunnuksen. Samassa palvelussa yrittäjä tekee ilmoituksen yritystoiminnan aloittamisesta Verohallinnolle, ja ilmoittautuu ennakkoperintärekisteriin. Ilmoituksen myötä veroviranomainen lähettää yrittäjälle vuosittain maksukuitit verojen maksua varten. (YTJ 2021.)

Verohallinnon muutosilmoituksella yrittäjä ilmoittautuu mahdollisesti myös arvonlisäverovelvollisten rekisteriin (ALV-rekisteri) ja työnantajarekisteriin (YTJ 2021). Koska fysioterapia on ammattilaisen toteuttamana arvonlisäverotonta, ei ALV-rekisteriin tarvitse ilmoittautua. On kuitenkin huomioitava, että osa fysioterapeutin tarjoamista palveluista saattaa olla arvonlisäverollista, kuten ryhmänohjaus, koulutukset ja luennot. Jos arvonlisäverollisen toiminnan tulos jää alle 10 000 euroon vuodessa, ei rekisteriin tarvitse ilmoittautua. Työnantajarekisteriin ja tulorekisteriin täytyy kuulua, mikäli yrityksellä on

säännöllisesti palkkaa saavia työntekijöitä. Itsenäisen ammatinharjoittajan ei siis tarvitse kuulua työnantajarekisteriin tai tulorekisteriin, mikäli hänellä ei ole palkattuna työntekijää. (Suomen Fysioterapeutit 2020, 11.)

Fysioterapiaa tarjoavan itsenäisen ammatinharjoittajan on tehtävä ilmoitus oman alueen aluehallintovirastolle (AVI) rekisteröitymistä varten ennen toiminnan aloittamista, sillä terveysalan yrittäjyys on luvanvaraista toimintaa. Terveystieteiden henkilöstöllä tulee olla myös Valviran oikeus harjoittaa ammattia Suomessa. (Luomala 2014, 3–7.) AVI myöntää toimiluvan ilmoituksen perusteella, joten toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin lupa on myönnetty. Toiminimiyrittäjän tulee myös toimittaa yritystoiminnastaan AVI:lle vuosittain toimintakertomus. (Suomen Fysioterapeutit 2020, 8–10.)

Fysioterapiayrittäjän tulee olla tietoinen tarvittavista vakuutuksista: yrittäjän eläkevakuutus (YEL-vakuutus), potilasvakuutus sekä toiminnan vastuu- ja oikeusturvavakuutus ovat pakollisia terveyspalveluita tarjoavassa yrityksessä (Suomen Fysioterapeutit 2020). YEL-vakuutus on pakollinen 18–67-vuotiaille toiminimiyrittäjille, joiden työtulo on yli 8261,71 euroa vuodessa (Ilmarinen 2022).

Potilasvakuutus korvaa hoitotoimenpiteiden yhteydessä potilaalle aiheutuneita haittoja, ja vastuu- ja oikeusturvavakuutus korvaa esimerkiksi asiantuntijan aiheuttamia henkilö- ja esinevahinkoja. Esimerkiksi Suomen Fysioterapeuttien yrittäjäjäsenet saavat liiton kautta jäsenetuihin kuuluvana ammatillisen vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen sekä potilasvakuutuksen. Vapaaehtoisten vakuutusten, kuten yrittäjän tapaturmavakuutus, yrityksen omaisuusvakuutus tai sairaskuluvakuutus, ottamisesta päättää yrittäjä itse. (Suomen Fysioterapeutit 2020, 13–14.) Kuviossa 5 on esitetty tiivistetysti fysioterapiayrityksen perustamisen vaiheet toiminimellä työskentelevälle fysioterapeutille.

Kuvio 5. Fysioterapiayrityksen perustamisen vaiheet (mukaillen Suomen Fysioterapeutit 2020).

Kaikki yrittäjät ovat velvollisia pitämään kirjanpitoa ja tekemään tilinpäätöksen vuosittain. Kirjanpidon voi hoitaa myös itse, mutta aloittavan yrittäjän kannattaa etsiä itselleen osaava kirjanpitäjä. Kirjanpitäjä on usein arvokas apu taloushallinnassa ja rahoituksessa, ja yrittäjä saa itse keskittyä palvelunsa tuottamiseen. Kaikki yritystoiminnan laskut ja kuitit tulee säilyttää kirjanpitoa varten, ja kirjanpitoaineisto tulee säilyttää vähintään 6 vuotta. Kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus tulee säilyttää 10 vuotta. (Suomen Fysioterapeutit 2020, 15–16.)

3 Yrittäjyyskasvatus

Yrittäjyyskasvatus tarkoittaa laaja-alaista työtä yrittäjyyden vahvistamiseksi koulutussektorin, eri työelämätahojen ja järjestöjen toimesta.

Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on lisätä myönteisiä asenteita yrittäjyyttä kohtaan, kehittää yrittäjyyteen liittyviä tietoja ja taitoja, saada aikaan uutta yrittäjyyttä sekä kehittää yrittäjien ja yrityksissä olevan henkilöstön osaamista ja yrittäjämäistä toimintatapaa työpaikoilla ja kaikessa muussakin toiminnassa. (Opetusministeriö 2009.)

Yrittäjyyskasvatuksen taustalla on elinikäinen oppiminen ja verkostomainen toimintatapa tutkimustietoon perustuen, ja yrittäjyyskasvatuksessa tärkeää on kokeileminen, toiminnallisuus, projektimaiset työtavat, yritysyhteistyö sekä tekemällä oppiminen. (Opetusministeriö 2009; OKM 2017, 4.) Suomessa yrittäjyyskasvatus kuuluu koulujärjestelmän tehtäviin, ja esimerkiksi yrittäjyyden edistäminen on nostettu esiin ammattikorkeakoulujen kehittämistehtävänä (Jussila ym. 2005, 6–7). Yrittäjyyskasvatus korkeakouluissa koetaan tärkeänä esimerkiksi yrittäjänä toimimisen ja ammatillisen osaamisen kannalta (Huusko ym. 2018). Valtaosa, eli 70 prosenttia, tutkimukseen osallistuneista opiskelijoista toivoisi konkreettisia yrittäjyysopintoja sekä realistista tietoa yrittäjyyden eduista ja haitoista (Laitinen & Pyöriä 2015).

Eri ammateilla on erilaisia vaatimuksia, jotka on otettava huomioon yrittäjyyskasvatuksessa. Yrittäjyyskasvatuksen tulisi sisältää oman alan substanssiosaamista, yrittäjyyden liiketoimintaosaamista, yrittäjyyspedagogiikkaa sekä toimintaympäristöön liittyviä tekijöitä (Jussila ym. 2005, 17–19). Myös yrittäjyysopintojen integrointi muihin kurssisisältöihin koettiin tärkeäksi, ja yrittäjyyttä voitaisiin opettaa esimerkiksi osana viestintä- tai johtajuusopintoja. Vaikka ei ryhtyisi yrittäjäksi, on tärkeää omata yrittäjyystaitoja, koska yrittäjyystaidot korostuvat tulevaisuuden työelämässä. (Boore & Porter 2011.)

Tutkimusten mukaan yrittäjyyskasvatus toteutuu jo lähtökohtaisesti oppilaitoksissa melko hyvin (Gustafsson-Pesonen & Kiuru 2012). Joissakin

korkeakouluissa näkemys yrittäjyydestä ja yrittäjyysopinnoista on melko kapea, ja yrittäjyysopinnot nähdään tarkoitettuna vain yrittäjäksi ryhtyvälle eikä yrittäjyyttä ajatella työllistymisen kannalta. Aiemman tutkimuksen mukaan yrittäjyyttä tukevia toimenpiteitä korkeakouluissa tulisi kehittää edelleen. (Viljamaa & Moisio 2015.) Kehittämistä kaipaavat esimerkiksi korkeakoulutuksen rakenteet ja toimintatavat sekä henkilökunnan ajattelutavat. Lisäksi korkeakoulujen opetuksessa tulisi kehittyä yrittäjyysosaamisen ja yrittäjyyspedagogiikan suhteen. (Laalo & Jauhiainen 2019.)

3.1 Yrittäjyysasenteet tutkimusten valossa

Yrittäjäksi ryhtymistä ja yrittäjänä suoritutumista selittävät erilaiset persoonallisuuden piirteet. Yrittäjä nähdään joustavana, innovatiivisena ja intohimoisena yhteiskunnan ongelmanratkaisijana. (Koskinen 2019.) Meta-analyysissä on todettu, että kunnianhimon ja yrittäjyyden välillä on selvä yhteys: yrittäjillä usein suoriutumisen tarve ja kunnianhimo on muita korkeammalla tasolla. Lisäksi yrittäjien on todettu olevan innovatiivisia, itsenäisiä ja itsevarmoja. Yrittäjillä on usein sisäisen yrittäjyyden ominaisuuksia enemmän, eli he ovat sisältäpäin ohjautuvia. Usein ajatellaan, että yrittäjät ovat riskihakuisia, mutta tähän ei tutkimuksilla ole saatu vahvistusta. Voi olla, että yrittäjät ovat riskihakuisempia tai vaihtoehtoisesti riskihakuisuus on vahvasta suorituspäätöksestä kumpuavaa. (Pyykkö 2011, 65–66.)

Ennakoasenteet yrittäjyyttä kohtaan ovat tutkimusten mukaan suhteellisen pysyviä. Yrittäjyys nähdään enemmän ominaisuutena kuin koulutettavana tai kehittyvänä ilmiönä. (Leskinen 2001.) Yrittäjyyden hyvinä puolina nähdään valinnanvapaus, taloudellinen menestys ja mahdollisuus hallita omaa työtä. Haasteiksi sen sijaan koetaan kilpailu alalla, erottautuminen muista toimijoista sekä asiakaskunnan hankinta. Pelko, yrittäjän riskit sekä yrittäjämäisten piirteiden puuttuminen nähdään tutkimusten valossa esteenä yrityksen perustamiselle. (Leskinen 2001; Laitinen & Pyöriä 2015.)

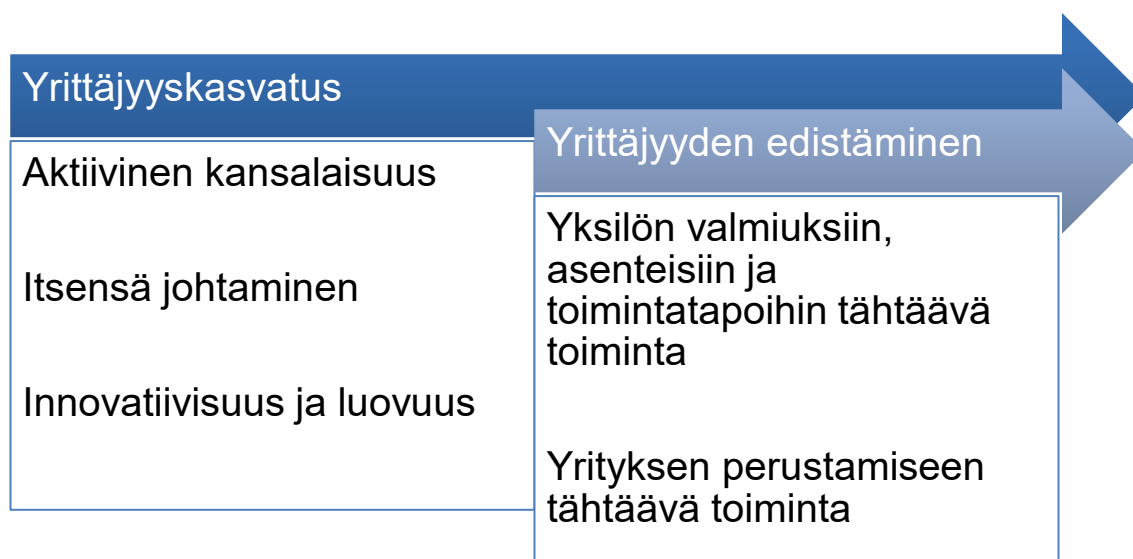
Tutkimusten mukaan ammattikorkeakouluissa opiskelevat miehet ovat halukkaampia ryhtymään yrittäjäksi kuin naiset (Leskinen 2001; Laitinen & Pyöriä 2015). Tähän selityksenä voi olla miesten suurempi yrittäjähakuisuus verrattuna naisiin. Tutkimuksen mukaan naisista jopa 23 prosenttia oli aloittanut yrittäjyyden olosuhteiden pakosta, kun miehillä vastaava luku on 17 prosenttia (Tilastokeskus 2017, 39). Kuitenkin naisopiskelijoiden käsitykset yrittäjyydestä esimerkiksi projektien tai yrittäjyysopintojen seurauksena muuttuivat helpommin verrattuna miesopiskelijoihin (Leskinen 2001).

Yrittäjyysopinnoilla korkeakoulutuksessa voidaan vaikuttaa asenteisiin yrittäjyyttä kohtaan, ja tutkimusten mukaan opiskelijat kokevatkin yrittäjyysopinnot pääsääntöisesti mieleisiksi. Yrittäjyysopintoja suorittaneilla on yleisesti muita opiskelijoita myönteisempi kuva yrittäjyydestä (Ruoho 2015; Huusko ym. 2018). Yrittäjyyskasvatuksen avulla, esimerkiksi palvelutoiminnassa toteutetulla harjoittelulla, saadaan vahvistettua opiskelijoiden sisäistä, ulkoista ja organisaatioyrittäjyyttä (Asteljoki 2010). Myös opetushenkilöstön yrittäjämmyönteisyys tuki opiskelijoiden yrittäjyysominaisuuksien ja yrittäjämäisen asenteen oppimista (Gustafsson-Pesonen & Kiuru 2012).

3.2 Yrittäjyyttä tukevat toimet korkeakoulutuksessa

Länsimaisissa yhteiskunnissa vastavalmistuneiden työttömyysaste on noussut, mikä on huolenaihe poliittisten päättäjien keskuudessa (Pereira ym. 2016). Mansonin ym. (2003) mukaan opetussuunnitelmiin tulisi sisällyttää enemmän yrittäjyys- ja työllisyystaitoja. Ennen niiden sisällyttämistä tulisi kartoittaa työllistymisen strategiat ja selvittää, mitä taitoja opiskelijoiden tulisi kehittää. Selvityksen jälkeen tarvittavia taitoja tulisi tuoda tehokkaasti opetussuunnitelmaan sellaisessa muodossa, että opiskelijat kykenevät siirtämään opitut taidot työelämään. Kirjallisuuden mukaan näyttäisi siltä, että erityisesti viestintä-, ihmissuhde- ja oppimistaidot ovat arvostettuja taitoja työelämässä (Pereira ym. 2016).

Korkeakoulutuksessa yrittäjyyttä tukevien toimenpiteiden taustalla tulisi olla myönteisten yrittäjyysasenteiden lisääminen, yrittäjyyteen liittyvien tietojen ja taitojen kehittäminen, uuden yrittäjyyden tukeminen, yrittäjien osaamisen kehittäminen sekä yrittäjämäisen toimintatavan edistäminen. Suomen hallitus teki selvityksen vuonna 2018, minkä mukaan tavoitteena on, että korkea-asteen perustutkinnoista sekä ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneista 15 prosenttia perustaisi yrityksen viimeistään kolmen vuoden kuluttua valmistumisesta. Yrittäjyyskasvatus koulutuksen aikana on yksi oleellisimmista keinoista tukea yrittäjyyttä ammattiin valmistumisen jälkeen, ja eri koulutusasteiden yrittäjyyden tukemiseksi on tehtävä työtä määrätietoisesti. (Torniainen 2018, 7.) Kuviossa 6 on esitetty yrittäjyyskasvatusta sekä yrittäjyyden edistämistä korkeakoulutuksessa.

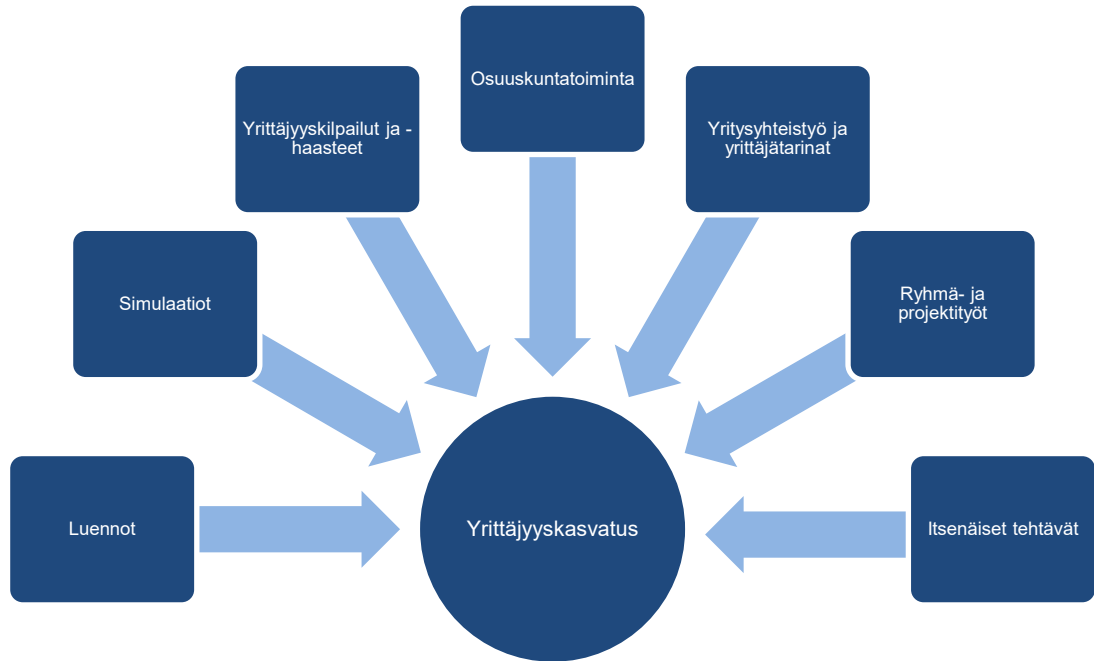
Kuvio 6. Yrittäjyyden edistäminen korkeakoulutuksessa (mukaillen Juntti ym. 2016).

Yrittäjyyttä voidaan opettaa esimerkiksi ryhmä- ja projektitöiden, itsenäisten tehtävien ja luentojen avulla. Suosituimmiksi opetusmenetelmiksi koetaan yrittäjyyskilpailut ja -haasteet sekä osuuskuntatoiminta. Myös yritysysteistyöt ja

yrittäjätarinoiden kuuleminen olivat ammattikorkeakouluopiskelijoiden mielestä mielekkäitä tapoja oppia yrittäjyyttä. (Huusko ym. 2018.)

Simulaation (Hägg ym. 2005) ja työpajojen (Bikse & Riemere 2013) on todettu sopivan yritysuskvatukseen menetelmänä hyvin. Aiemmissä tutkimuksissa työpajojen on todettu olevan hyvä keino sitouttaa opiskelijat vahvasti oppimisprosessiin (Nielsen & Yahya 2013). Lisäksi tutkimustulokset korostavat vuorovaikutteisen oppimisen, monialaisen yhteistyön, simulaatiotoimintojen, digitaalisten työkalujen sekä yrittäjyysyhteistyön merkitystä yrittäjyyskasvatuksessa (Bikse & Riemere 2013).

Kansainvälisten tutkimusten mukaan yrittäjyyteen oppiminen tapahtuu parhaiten käytännönläheisesti; tekemällä ja harjoittelemalla sekä tiimityöskentelyllä (Gibb 2005; Fayolle 2007, 60). Käytännönläheiset metodit opettavat teknisten taitojen lisäksi sosiaalisia ja konseptuaalisia taitoja yrittäjyydestä ja rohkaisevat aktiivisemmin yrittäjyyteen verrattuna teoriaopetukseen (Hägg ym. 2005; Korhonen & Peltonen 2014). Kuviossa 7 on esitetty teoreettiseen viitekehukseen pohjautuen yrittäjyyskasvatuksen keinoja: valtaosa opiskelijoista toivoisi konkreettisia yrittäjyysopintoja sekä realistista tietoa yrittäjyyden eduista ja haitoista (Laitinen & Pyöriä 2015).

Kuvio 7. Yrittäjyyskasvatuksen keinoja (mukaan Huusko ym. 2018; Hägg ym. 2005).

Yrittäjyyttä voidaan tukea koulutuksen aikana erilaisilla ohjelmilla, jotka vaikuttavat myös yrittäjyyteen vaadittaviin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten luovuuteen ja minäpystyvyyteen (Mussons-Torras & Tarrats-Pons 2017). Yrittäjyyskasvatus ja yrittäjyyttä tukevat toimet näyttäytyvät korkeakouluissa esimerkiksi yrityshautomo- ja kiihdyttämötoimintana, palvelukeskuksina ja yhteisötiloina sekä työelämän projekteina (Koskinen 2019). Myös esimerkiksi palvelutoiminnassa toteutetulla harjoittelulla saadaan vahvistettua opiskelijoiden sisäistä, ulkoista ja organisaatioyrittäjyyttä (Asteljoki 2010).

Yrittäjyystoiminta ja yrittäjyyskasvatus korkeakouluissa koetaan tärkeänä esimerkiksi yrittäjänä toimimisen sekä ammatillisen osaamisen kannalta (Huusko ym. 2018). Yrittäjyydestä kiinnostuneille olisi hyödyllistä mahdollistaa esimerkiksi yrittäjyyden polkuopinnot, harjoitusyritykset tai yrityskiihdyttämöopinnot, jotta he voisivat suunnitella yritysidea ja liiketoimintaa jo kouluaikana saaden tukea yrittäjyyden aloittamiseen (Gustafsson-Pesonen & Kiuru 2012).

Metropolian AMK:ssa toteutettiin Hyrrät- projekti vuosina 2013–2015. Projektin tavoitteena oli parantaa opiskelijoiden yrittäjyystaitoja ja kannustaa yrittäjyyteen. Lisäksi tavoitteina olivat opettajien yrittäjyyskasvatustaitojen edistäminen, yrittäjyyden linkittäminen hyvinvointialan koulutuksen opetusmenetelmiin ja materiaaleihin sekä tuottaa tukimateriaalia yrittäjyyteen. Projektin osana toteutetusta tutkimuksesta selvisi, että terveysalan opiskelijoiden kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan oli kohtalaista. Opiskelijoiden mielestä yrittäjyyteen vaaditaan realistista ajattelua sekä positiivista asennetta. Opiskelijat myös kokivat, että hyvinvointialan koulutusohjelmista puuttuu olennaista tietoa liikejuridiikasta, taloushallinnosta sekä yritystoiminnan viestinnästä, jotka ovat hyvinvointialan yrittäjyydessä tarkasti säänneltyjä. (Kolehmainen 2016, 406–408.)

Yrittäjyyskasvatuksen haasteiksi on koettu muun muassa aikataulutus sekä opintojen yhdistämisen vaikeus lukujärjestykseen ja omaan tutkintoon (Melin 2010). Tutkimuksen mukaan yrittäjyysopintojen pakollisuus tai liian kiireinen aikataulu yrittäjyysprojekteissa heikensivät opiskelijoiden kiinnostusta yrittäjyyttä kohtaan (Leskinen 2001). Opiskelijoiden osallistaminen oman alan opetussuunnitelman kehittämiseen on lisännyt kiinnostavuutta yrittäjyyteen liittyvien opintojen suhteen (Kalar & Antoncic 2015; Smith & Paton 2014).

Haasteeksi yrittäjyyskasvatuksessa on koettu myös opettajien asenteet ja valmiudet yrittäjyyden opettamiseen. Terveysalan opettajien asenteet yrittäjyyttä kohtaan vaikuttavat myös opiskelijoiden yrittäjyysmyönteisyyteen. Tutkimuksen mukaan noin puolet opettajista kokevat yrittäjyysopintojen olevan tarpeellisia, mutta vain noin neljäsosa oli valmiita itse opettamaan yrittäjyysopintoja. Voidaan siis todeta, että opettajilla on selkeitä yrittäjyyteen liittyviä osaamisvajeita. (Salminen ym. 2012.) Opettajien koulutuksessa tulisi panostaa enemmän yrittäjyyskasvatuksen käytännönläheisyyteen, yritysyhteistyöhön ja positiiviseen yrittäjyysasenteeseen (Gustafsson-Pesonen & Kiuru 2012), sillä yrittäjämäisessä oppimisessä tarvitaan opettajien sitoutumista ja tukea (Leskinen 2001).

Kehittämiskohteiksi yrittäjyyskasvatukseen mainittiin yritysysteistyömuotojen lisääminen, tiedotuksen parantaminen, aktiivisempi yrittäjyystoiminta, houkuttelevampien yrittäjyysopintojen tarjoaminen sekä työelämämentorit yrittäjistä (Huusko ym. 2018). Myös opettajien ohjausta ja arviointia tulisi tehostaa esimerkiksi työelämäprojekteissa (Melin 2010; Asteljoki 2010). Opettajat eivät saa kuitenkaan olla liian aktiivisessa roolissa, jotta opiskelijat kokevat olevansa itse vastuussa projektista (Korhonen & Peltonen 2014).

Opiskelijoiden sisäistä yrittäjyyttä tulisi kehittää ennen yritysprojektien alkamista, jolloin heillä olisi enemmän tarvittavia taitoja projektien toteuttamiseen. (Leskinen 2001.) Oppimisen ja ammattitaidon kehittymisen kannalta on tärkeää, että opiskelijat pääsevät soveltamaan oppimaansa teoriaa käytäntöön, ja saavat ratkaista todellisia ongelmia (Melin 2010). Yrittäjyyskasvatuksen ei siis tulisi pyrkiä pelkkiin yrittäjyystaitoihin vaan sen tulisi koostua yrittäjämäisestä oppimisesta erilaisissa ympäristöissä (Hytti & O’Gorman 2004).

3.3 Yrittäjän tukipalvelut

Suomessa yrittäjämentorointia on toteutettu 1990-luvun loppupuolelta alkaen. Yrittäjämentorointi on toimintamuoto, jossa kokenut yrittäjä toimii mentorina aloittelevalle yrittäjälle. Tavoitteita yrittäjämentoroinnille voivat olla esimerkiksi ammatillisen kasvun syventäminen, näkemysten laajentaminen, yritystoiminnan kehittäminen tai verkostoituminen. Tutkimusten mukaan myös mentori saavuttaa erilaisia hyötyjä, kuten lisäsisällön saaminen työhön, motivaation kasvaminen ja mahdollisuus oppia yhdessä aktorin kanssa. (Kukkumäki 2010, 8–12.)

Mentoroinnin tiedetään helpottavan aloittelevien fysioterapeuttien ammatillista kasvua heidän siirtyessään itsenäisiin tehtäviin työelämässä. Mentorointi voidaan määritellä yksilöllisesti tai ryhmässä tapahtuvaksi kehittäväksi vuorovaikutussuhteeksi kokeneen osajan (mentorin) ja juniorikollegan (aktorin) välillä. Yrittäjät uskovat, että mentoroinnilla on vaikutusta muun muassa

ammattilliseen kehittymiseen, ammatti-identiteetin työstämiseen sekä työhyvinvoinnin edistämiseen. (Kukkumäki 2010, 8.)

Tutkimuksen mukaan myös ammatillinen itseluottamus, kriittinen ajattelu sekä kliininen päättely paranivat mentoroinnin avulla (Westervelt ym. 2018). Mentorointi koetaan pääsääntöisesti hyödyllisenä ja opettavaisena sekä aktorille että mentorille. Monien tutkimusten ja käytännön kokemusten myötä voidaan todeta, että mentorointi on hyvä keino siirtää kokemuksellista osaamista ja ammattitaitoa. Mentorointiprosessi on erityisen hyödyllinen opiskelijoille, jotka ovat valmistumassa ja siirtymässä työelämään sekä ammatinharjoittajille ja yrittäjille, jotka toimivat yrityksessään yksin. (Isotalo 2010, 45.)

Mentorointia pidetään myös hyvänä oppimisen ja kehittymisen menetelmänä esimerkiksi korkeakoulutetuille yrittäjille ja ammatinharjoittajille (Isotalo 2010, 65). Mentorointiprosessin tarkoituksena on välittää mentorin osaamista, kokemusta ja näkemyksiä aktorille (kuviokuva 8). Mentori antaa aktorille siis tukea, ohjausta ja palautetta sekä avustaa aktoria oivaltamaan asioita itse. Mentorointi perustuu vapaaehtoisuuteen. (Kukkumäki 2010, 8–10.)

Kuvio 8. Mentorointiprosessin tavoitteita (mukaillen Kukkumäki 2010).

Mentorointiprosessin onnistumisen kannalta on tärkeää suunnitella prosessi huolellisesti sekä asettaa selkeät tavoitteet. Mentorointiohjelmissa tärkeiksi painopisteiksi nousivat ohjelman tehtävän selkeä määrittely, aloittelevien fysioterapeuttien tarpeiden huomiointi sekä mentorointisuhteen luominen.

(Buning & Buning 2019.) Luottamus, avoimuus ja inhimillisyys ovat mentorointisuhteessa avainasemassa. Mentorointi sopii yrittäjän työn ohessa toteutettavaksi tietyin ominaispiirtein, mutta myös työnantajien tulisi toteuttaa toimia ja kehittää mentorointiohjelmaa tukemaan fysioterapeuttien ammatillista kasvua. Mentoroinnista on saatu hyviä tuloksia myös videoyhteydellä toteutettuna. (Westervelt ym. 2018.)

Yrittäjyyden edistämiseksi tulisi kehittää myös valmennusohjelmia. On tutkittu, että aloittava yrittäjä hyötyy konkreettisesta tiedosta ja tuesta yrittäjyyteen kasvun suhteen. Toimiva yrittäjä sen sijaan tarvitsee liiketoimintaosaamista ja tukea liiketoiminnan johtamiseen. Yrittäjyyden laaja-alainen ymmärrys syntyy prosessimaisesti. Prosessiluonteisen yrittäjyysvalmennuksen tavoitteena on tukea yksilön yrittäjyyteen samaistumisen prosessia ja tukea yrittäjien oppimista. (Hägg 2011, 16–22.)

Myös yrittäjäidentiteetin kehittymisen suhteen yrittäjyysvalmennuksilla on todettu olevan positiivista vaikutusta. Yrittäjyysvalmennuksia voidaan toteuttaa menetelmien avulla, jotka tukevat kokemuksellisuutta, kokeilevuutta, valppautta, kriittistä ajattelua, vuorovaikutuksellisuutta ja aktiivista toimintaa. Perinteisen luento-opetuksen ei ole todettu tuovan parasta mahdollista tulosta, vaan oppimisen täytyy tapahtua yrittäjämäisesti toiminnan kautta. Myös yrittäjyysvalmennuksen räätälöinti yksilöllisesti, ja parempi kohdentaminen tietyille ryhmälle ovat tarpeellisia. (Hägg 2011, 28–30.)

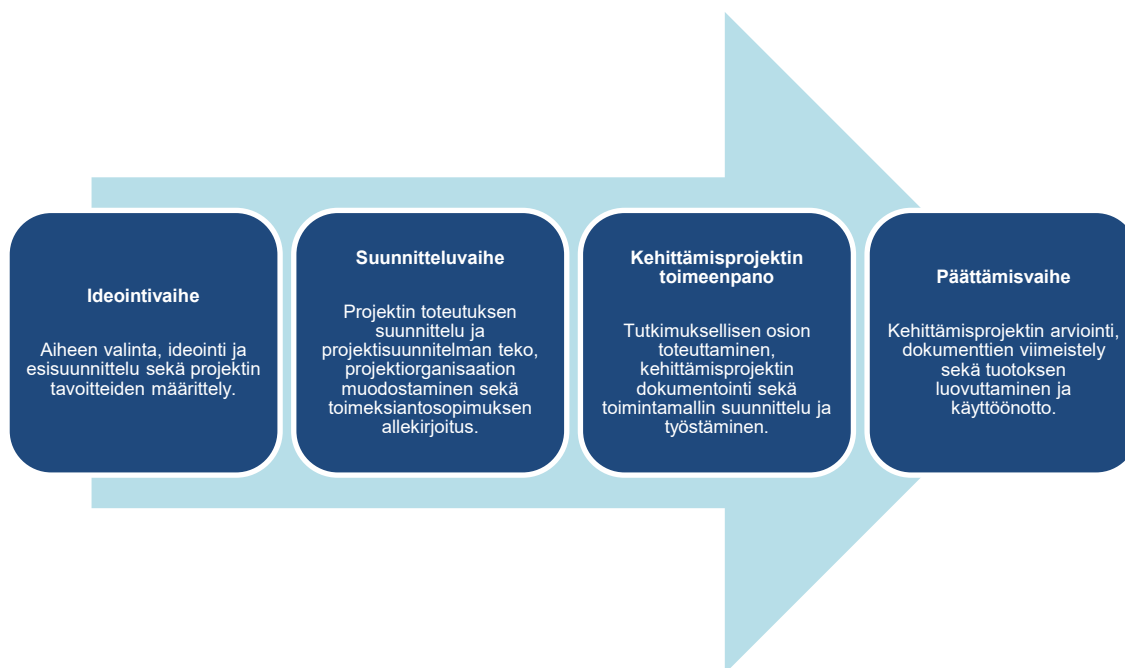
4 Kehittämiprojektin toteuttaminen

Kehittämistoiminta pyrkii konkreettisen asian tai toiminnan muuttamiseen, ja sitä ohjaa yhdessä sovitut säännöt, toimintatavat sekä käsitteet.

Kehittämistoiminnassa hyödynnetään aikaisempaa tutkimustietoa ja siinä voidaan hyödyntää myös tutkimuksellisia menetelmiä. (Salonen ym. 2017, 34–35.) Tämä kehittämisprojekti toteutettiin tutkimuksellisena kehittämistoimintana, joka tarkoittaa konkreettisen kehittämistoiminnan ja tutkimuksellisen lähestymistavan yhdistämistä (Toikko & Rantanen 2009, 19–22).

Tutkimuksellisen kehittämistoiminnan perustana ovat käytännön ongelmat, eli kysymyksenasettelut nousevat käytännön toiminnasta ja rakenteista. Tietoa tuotetaan käytännön toimintaympäristöissä ja tutkimukselliset asetelmat ja menetelmät toimivat tässä apuna. Pääpaino on tällöin kehittämistoiminnassa, mutta tutkimuksellisia periaatteita hyödynnetään. (Toikko & Rantanen 2009, 19–22.)

Projekti rakentuu neljästä perusvaiheesta, joita ovat projektin tavoitteiden määrittely, projektin suunnittelu, projektin toimeenpano ja projektin päättäminen (Virtanen 2000, 73). Teoriassa vaiheet voidaan erottaa toisistaan, mutta käytännössä ne usein lomittuvat toisiinsa. (Salonen ym. 2017, 51–52.) Projektin elinkaari voidaan jakaa myös projektia edeltäviin työvaiheisiin, projektin aikaisiin työvaiheisiin sekä projektia seuraaviin työvaiheisiin. Projektia edeltävät työvaiheet sisältävät ideointia ja valmistelua. Toteutusvaiheeseen kuuluvat aloitus- ja määrittelyvaihe, suunnitteluvaihe, toteutus- ja ohjausvaihe sekä päättäminen. Projektia seuraavat työvaiheet sisältävät projektin tulosten käytön ja käytön tukemisen. (Arto ym. 2011, 47–50.) Tämän projektin etenemisvaiheet on jaettu ideointivaiheeseen, suunnitteluvaiheeseen, kehittämisprojektin toimeenpanoon sekä päättämisvaiheeseen (kuvio 9).

Kuvio 9. Kehittämisprojektin vaiheet (mukaillen Artto ym. 2011, 49).

Kehittämisprojektin ideointivaihe alkoi syyskuussa 2020 työelämälähtöisellä aihevalinnalla. Turun AMK:ssa oli todettu tarve kehittää Sun hyvä elämä - klinikalle yrittäjyysmalli. Suunnitteluvaihe alkoi pian ideointivaiheen jälkeen lokakuussa 2020 jatkuen vuoden ajan. Suunnitteluvaiheen aikana tehtiin laajaa tiedonhakuja ja tutustuttiin lähdemateriaaliin, valmisteltiin tutkimuksellinen osio sekä kehittämisprojektiin tarvittavat dokumentit. Suunnitteluvaiheen aikana yrittäjyysmalli käsite vaihtui yrittäjyyden toimintamalliksi helpomman ymmärrettävyyden vuoksi. Ohjausryhmä muodostettiin suunnitteluvaiheen aikana, ja ohjausryhmä hyväksyi projekti- ja tutkimussuunnitelman lokakuun lopussa 2021.

Kehittämisprojektin toimeenpano alkoi tutkimuksellisen osion toteuttamisella lokakuun lopussa 2021. Tutkimuksen toteuttamisen jälkeen aloitettiin tutkimustulosten analysointi ja kehittämisprojektin raportointi.

Kehittämisprojektin raportointi ja toimintamallin suunnittelu tutkimustulosten ja teorian pohjalta toteutettiin tammi- ja helmikuun 2022 aikana.

4.1 Tutkimuksellisen osion tavoite ja tarkoitus

Tämän kehittämisprojektin tutkimuksellisen osion tarkoituksena oli ymmärtää, millaista tukea fysioterapiayrittäjät ovat saaneet tai olisivat tarvinneet uran alkumetreillä, ja millaisia yrittäjyyden haasteet ovat olleet. Tutkimuksellisen osion tavoitteena oli saada tietoa fysioterapiayrittäjien yrittäjyydestä sekä yrityksen perustamisen ja yrittäjyyden haastesta, jotta toimintamallista saatiin fysioterapiayrittäjien tarpeita vastaava. Kehittämisprojekti palvelee myös Turun AMK:n fysioterapeuttien yrittäjyyskasvatusta.

Tutkimuksessa etsittiin vastausta seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- 1) Millaisia haasteita toiminimen perustamisessa ja fysioterapiayrittäjyydessä on?
- 2) Millä konkreettisilla keinoilla fysioterapiayrittäjää voi tukea?
- 3) Miten yrittäjyyskasvatus toteutuu fysioterapiaopinnoissa?

4.2 Tutkimusmenetelmä

Kehittämisprojektin tutkimuksellinen osio oli luonteeltaan kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, jota voidaan käyttää, kun ilmiötä ei tunneta tai teoria ei selitä tarpeeksi tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä. Kvalitatiivinen tutkimus sopii tilanteisiin, kun tutkija haluaa saada tutkittavasta ilmiöstä ymmärrystä, syvällisen näkemyksen tai hyvän kuvauksen. (Kananen 2017, 32–33.) Tutkijan tarvitseekin täsmentää, mitä ilmiötä tai merkitystä tutkimuksessa on tarkoitus tutkia ja kuvata (Hirsjärvi ym. 2009, 160–161), ja ymmärtää, miten tutkittavat kokevat ja näkevät tutkittavan ilmiön. Kvalitatiivinen tutkimus ei pyri yleistettävyyteen, mutta sen avulla voidaan kehittää reaalimaailmaa kuvaavia teorioita ja malleja. (Kananen 2017, 32–33.)

Kvalitatiiviset tutkimukset rakentuvat yleisesti tutkittavasta aiheesta tehdyistä tutkimuksista ja teorioista, empiirisistä aineistoista sekä tutkijan omasta päättelystä. Teoreettisen viitekehyksen oli tarkoitus luoda pohja tutkimukselle ja suunnata tutkimuksen tekemistä. Teorian avulla voidaan toki myös osoittaa,

mitä aiheesta ei vielä tiedetä ja mistä aiheista tulisi etsiä uutta tietoa. Tutkimuksessa tehdyt havainnot ja löydökset tulisi peilata teoriaan, eli lähdeaineisto antaa aineiston analysoinnille näkökulmia. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 6, 11–12.)

Kun tarvitsemme tietoa, mitä ihminen ajattelee, on järkevää kysyä sitä häneltä itseltään esimerkiksi haastattelun muodossa (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 3.1). Menetelmäksi aineiston hankintaan valittiin sähköpostihaastattelu ajallisen joustavuuden ja tutkittavien saavutettavuuden vuoksi. Lisäksi vallitseva maailmantilanne tuki valintaa, sillä etävaihtoehdon suosiminen oli viisasta esimerkiksi sairastumisen mahdollisuuden pienentämiseksi. Sairastuminen tai mahdolliset karanteenit olisivat voineet viivyttää tutkimuksen toteuttamista ja kehittämisprojektin etenemistä.

Sähköpostihaastattelu on halpa, ajallisesti joustava ja tehokkaasti tutkittavat saavuttava aineistonkeruumenetelmä (Kuoppala 1998, 25).

Sähköpostihaastattelussa tutkija lähettää kysymykset tutkittavalle sähköpostitse, ja tutkittava vastaa kysymyksiin. Tarvittaessa tutkija jatkaa tarkentavilla kysymyksillä. Sähköpostihaastattelussa syntyy näin dokumentoitava vuoropuhelu, vaikka henkilökohtaista kontaktia ei ole. (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 3.1)

Etuna on, että sähköpostihaastattelusta puuttuu kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutuksen hierarkia, jolloin sähköpostin kautta vuorovaikutus on mahdollisesti avoimempaa ja suurempaa. Lisäksi sähköpostin on tutkittu olevan media, jossa on helpompaa sanoa esimerkiksi eriäviä tai vahvoja mielipiteitä. Menetelmän etuna on myös se, että tutkijalla on mahdollisuus korjata ja täsmentää palautuneita vastauksia, mikäli vaikuttaa siltä, että tutkittava ei ole ymmärtänyt kysymystä oikein tai jättää vastaamatta. Sähköpostihaastattelulla on mahdollista saavuttaa hyvä vastausprosentti. (Kuoppala 1998, 65–66.)

Haittana sähköisesti toteutetussa tutkimuksessa on, että tutkimukseen valikoituvat ne, kenellä on mahdollisuus osallistua tutkimukseen verkossa (Miettinen & Vehkalahti 2013, 84). Sähköpostitse vuorovaikutuksesta puuttuvat

äänenpainot, ilmeet ja eleet, jolloin saatu aineisto on altis virhetulkinnoille. Sähköpostitse toteutetussa haastattelussa voi myös tulla esiin epävirallisuus sähköpostikulttuurissa; vastaukset voivat olla niukkasanaisempia tai pintapuolisia. Sähköpostiin ei välttämättä vastata heti, mutta tutkittavalta voi kuitenkin varmistaa, onko viesti saapunut. (Kuoppala 1998, 40–43.)

Vastausajan venyessä sähköpostitse voi myös muistuttaa osallistumisesta tai tiedustella, haluaako tutkittava vielä osallistua tutkimukseen. Lisäksi tekniikka ja sen toimivuus voivat vaikuttaa sähköpostihaastattelun onnistumiseen. Pääsääntöisesti sähköpostihaastattelua voidaan kuitenkin pitää hyvin koehenkilöt tavoittavana ja toimivana aineistonkeruumenetelmänä. (Kuoppala 1998, 44–48.)

4.3 Aineiston hankinta

Laadullisen tutkimuksen otos on yleensä harkinnanvarainen otos, mikä tarkoittaa, että tutkittavat valitaan tutkijan asettamien kriteerien perusteella (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 48–49). Tässä tutkimuksessa kriteereiksi valittiin yritysmuoto (toiminimi), yrittäjyys vuosina (0–5 vuotta) sekä yrittäjän ikä (21–63 vuotta).

Yritysmuodon rajaus tehtiin siitä syystä, että toimintamallin kautta työllistyvä fysioterapeutti tulee olemaan toiminimiyrittäjä. Yrittäjyyttä tutkittavilla tuli olla taustalla 0–5 vuotta, jolloin yrityksen perustamisprosessista ei ole kulunut liikaa aikaa. Iältään tutkittavan tuli olla 21–63-vuotias. Ikähaarukka määriteltiin sen mukaisesti, että Suomessa ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut ja työelämään siirtynyt henkilö on yleisen normin mukaisesti minimissään 21-vuotias. Yläikäraja määräytyi oletetun eläkeiän perusteella, joka oli tässä tapauksessa 63 vuotta, eli vanhuuseläkeiän alaraja.

Koska kvalitatiivisessa tutkimuksessa ei etsitä tilastollisia yhteyksiä, on yleensä otos melko pieni (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 48–49). On tärkeää, että ihmisiä tutkittaessa tutkittavat tietävät ilmiöstä ja heillä on siitä kokemusta. Tässä tutkimuksessa käytettiin harkinnanvaraista otosta, ja

menetelmänä oli lumipallo-otanta. Lumipallo-otannassa haastattelujen alkutilanteessa tiedetään avainhenkilö tai avainhenkilöitä, jotka johdattavat tutkijan seuraavan tiedonantajan pariin. Tutkija kerää siis aineistoa etenemällä tiedonantajasta toiseen sitä mukaan, kun hänet esitellään uudelle henkilölle. (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 3.4.)

Opinnäytetyöstä puhuttaessa 6–8 haastateltavaa on kokeneen ohjaajan mukaan hyvä määrä (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 3.4). Projektipäälliköllä oli tutkimuksen aloitusvaiheessa tiedossa kolme kriteeriin sopivaa avainhenkilöä. Soveltuvuuden lisäksi tutkittavan oma kiinnostus ja vapaaehtoisuus olivat tärkeitä. Jokaiselta tutkittavalta kysyttiin lupa tutkimuksen suorittamiseen. Avainhenkilöiden kautta saatiin neljän tutkittavan yhteystiedot, jolloin haastateltavien lukumääräksi muodostui seitsemän henkilöä (n=7).

Tutkimus toteutettiin tutkimusta varten laaditulla haastattelurungolla, ja haastattelurunko toimitettiin tutkittaville sähköpostitse. Alkuun haastattelussa kartoitettiin tutkittavan taustamuuttujia, joita olivat esimerkiksi sukupuoli ja ikä (Valli 2015, 32–33). Taustamuuttujia kartoitettiin, jotta tutkimustuloksia voitiin verrata aiempaan kirjallisuuteen. Taustakirjallisuuden mukaan miehet ovat halukkaampia ryhtymään yrittäjäksi kuin naiset, mutta sosiaali- ja terveysalalla valtaosa yrittäjistä on naisia. Lisäksi terveysalan yrittäjistä suuri osa on keski-ikäisiä, joten tutkimuksessa haluttiin kontrolloida, vaikuttaako tutkittavan ikä vastauksiin tai käsitykseen yrittäjyydestä.

Haastattelurunko koostui avoimista kysymyksistä, joista voitiin saada sellaisia vastauksia, joita ei etukäteen osattu ajatella (Heikkilä 2014).

Suunnitteluvaiheessa laadullisessa tutkimuksessa ei voitu määrittää tarkasti riittävää aineistomäärää tai sitä, mitä tietoa kerätään. Aineistoa kerättiin niin paljon, kunnes tutkija sai ymmärryksen tutkittavasta ilmiöstä. Laadullisessa tutkimuksessa tärkeää on siis sisällöllisesti ja määrällisesti sopivankokoinen aineisto. (Kananen 2017, 35–36.)

4.4 Aineiston analysointi

Laadullista tutkimusta voidaan kutsua ymmärtäväksi ja selittäväksi tutkimukseksi (Tuomi & Sarajärvi 2018b, 33). Analysointivaiheessa aineistoa tarkastellaan kokonaisuutena. Aineisto koostuu usein erillisistä tutkimusyksiköistä, jolloin kaikki luotettavana pidetyt ja selvitettävään ilmiöön liittyvät seikat tulee kyetä selvittämään siten, että ne eivät ole ristiriidassa esitetyn tulkinnan kanssa. (Alasuutari 2011, kappale 2.)

Laadullinen analyysi koostuu kahdesta vaiheesta: havaintojen pelkistämisestä ja arvoituksen ratkaisemisesta. Havaintojen pelkistämisen tarkoituksena on kiinnittää huomio siihen, mikä on tutkimuksen kannalta olennaista. Aineiston pelkistämisen jälkeen havainnoista etsitään yhteinen piirre, joka pätee koko aineistoon. Toinen vaihe laadullisessa analyysissä on arvoituksen ratkaiseminen, mikä tarkoittaa, että käytettävissä olevien vihjeiden pohjalta tehdään tulkinta tutkittavasta ilmiöstä. (Alasuutari 2011, kappale 2.)

Sisällönanalyysi on perusanalyysimenetelmä, joka sopii kaikkiin laadullisen tutkimuksen perinteisiin, ja sen avulla voidaan tehdä monenlaista tutkimusta. Tutkijan tulee analysoinnin alussa päättää, mikä tutkimusaineistossa kiinnostaa. Aineistosta poimitaan ne asiat, jotka sisältyvät tutkimukselle rajattuun ilmiöön. Se, mistä juuri tässä tutkimuksessa halutaan tietää, tulee näkyä tutkimuksen tarkoituksesta ja tutkimusongelmasta. (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 4.1.) Sisällönanalyysin avulla voidaan analysoida aineistoa systemaattisesti ja objektiivisesti, ja sisällönanalyysin avulla on tarkoitus saada kuvaus tutkittavasta ilmiöstä tiivistetyssä ja yleisessä muodossa (Tuomi & Sarajärvi 2018b, 117).

Sisällönanalyysi laadullisessa tutkimuksessa tarkoittaa prosessia, jossa aineisto ensin puretaan pieniin osiin, käsitteellistetään ja lopuksi järjestetään jälleen kokonaisuudeksi. Sisällönanalyysin muotoja ovat aineistolähtöinen, teoriaohjaava sekä teorialähtöinen. Tämä tutkimus analysoitiin teoriaohjaavan sisällönanalyysin avulla, sillä analyysin aikana käytettiin apuna vuoroin teoriaa ja aineistoa. Analyysi eteni aineiston ehdolla, mutta teoreettiset käsitteet tuotiin valmiina, eli ilmiöstä jo tiedettynä teoreettisen viitekehyksen pohjalta. Teoria siis

tuki tutkimuksen käsitteitä ja niiden merkityssuhteita, mutta haastattelussa ilmenneet huomiot olivat teorian tietoa tärkeämpiä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 97, 133.)

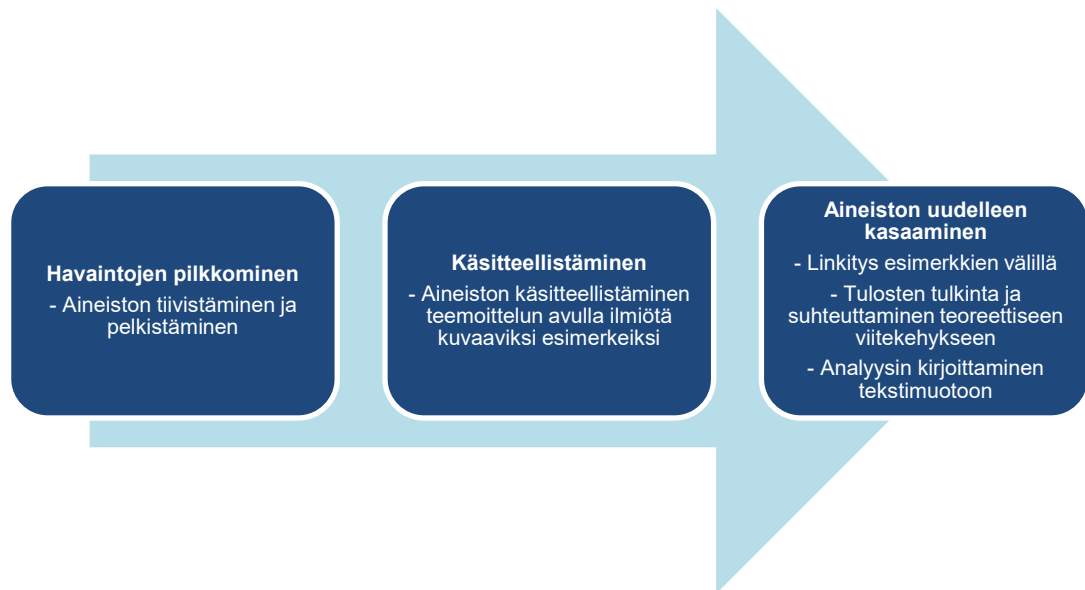
Koska tutkimus toteutettiin sähköpostihaastatteluna, oli aineisto jo valmiiksi analysoitavassa muodossa. Aineistoa tuli yhteensä kahdeksan sivua. Aineiston analysointi aloitettiin tarkistamalla puuttuuko tietoja tai sisältyykö vastauksiin selviä virheellisyyksiä. Kaikki olivat vastanneet jokaiseen kysymykseen kattavasti eikä selviä virheellisyyksiä löytynyt. Aineistoon tutustuttiin perusteellisesti, minkä jälkeen edettiin aineiston järjestämiseen.

Taustamuuttujien analysointiin käytettiin luokitteluasteikkoa, joka on yksinkertaisin mitta-asteikko. Sen avulla muuttujat voidaan luokitella eri ryhmiin tai kertoa, ovatko ne samanlaisia vai erilaisia. Luokitteluasteikon avulla voitiin todeta, että tutkimukseen osallistui naisia (n=4) ja miehiä (n=3) sekä todeta tutkittavien olevan 28–33-vuotiaita, eli kyseessä olivat nuoret aikuiset. (Valli 2015, 32–33.)

Avointen kysymysten analysointiprosessi alkoi havaintojen pilkkomisella. Havaintojen pilkkominen toteutettiin tiivistämällä aineisto selkeämpään muotoon ja aineistosta koodattiin katkelmia, jotka yhdisteltiin ja eroteltiin eri ominaisuuksien mukaisesti. Teemoittelun avulla aineistosta nostettiin esiin tutkimuskysymykseen vastaavat teemat, ja aineisto ryhmiteltiin eri aihepiirien mukaisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 4.1.)

Tutkijalla on merkitystä analyysin etenemisen kannalta, sillä tutkija nostaa esiin aineistosta itseään kiinnostavat asiat. Analyysin ulkopuolelle jätettiin kaikki, mikä ei vastannut tutkittavaan ilmiöön ja analysoinnissa keskityttiin siihen, mitä teemoista sanotaan. Teemoittelun avulla aineisto käsitteellistettiin, eli muodostettiin esimerkkejä tutkittavaan ilmiöön liittyen. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 105–108.) Aineisto kasattiin uudelleen havaintoja tarkastelemalla, linkittämällä esimerkkejä ja suhteuttamalla tuloksia teoreettiseen viitekehykseen. Kerätty aineisto siis järjestettiin johtopäätösten

tekoa varten. (Tuomi & Sarajärvi 2018b, 117.) Aineiston analysointiprosessi on kuvattu tiivistetyksi alla esitettyssä kuviossa 10.

Kuvio 10. Aineiston analysointiprosessin vaiheet (mukaillen Alasuutari 2011).

Aineistosta pyrittiin löytämään yksittäistapausten pohjalta säännönmukaisuuksia tutkittavasta asiasta, eli ilmiöiden välisiä yhteyksiä ja niiden yleisyyttä (Valli 2015, 16–18). Havaintoja ja havaintolauseita yhdistelemällä saatiin muotoiltua koko aineistoon päteviä havaintolauseita. Myös poikkeustapaukset olivat tärkeitä tutkimuksen kannalta, ja joissakin vastauksissa ne muuttivat yleispäteväksi oletettua sääntöä. Koska laadullisessa analyysissä voi nostaa esille myös yksittäisiä viittauksia aineistoon, nostettiin aineistosta muutamia tärkeitä sitaatteja. (Alasuutari 2011, kappale 2.)

5 Tutkimustulokset

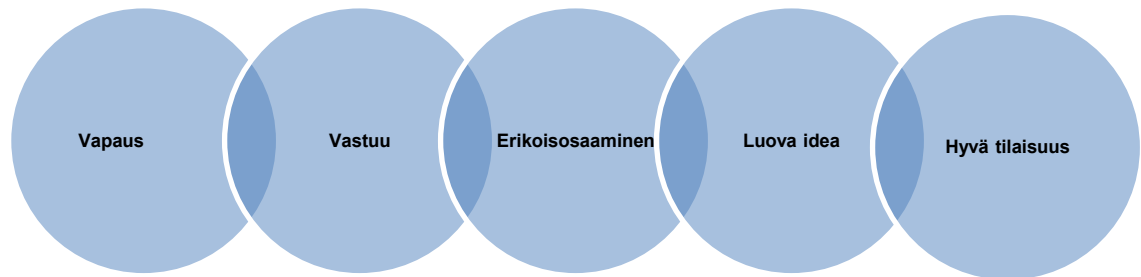
Tutkimusaineiston muodostivat fysioterapiayrittäjät, jotka olivat toimineet toiminimiyrittäjinä 0–5 vuotta, ja he olivat iältään 28–33-vuotiaita.

Sähköpostihaastattelu lähetettiin seitsemälle fysioterapiayrittäjille, ja vastauksia palautui seitsemän kappaletta (n=7). Tulokset esitetään analyysin seurauksena syntyneiden pääluokkien mukaisesti, ja pääluokat ovat fysioterapiayrittäjyys ja sen haasteet pähkinänkuoressa, toiminimiyrityksen perustaminen ja yrittäjyyttä tukevat toimet. Näin saatiin selkeästi ilmaistuna tärkeää tietoa niistä yrittäjyyden tukemisen osa-alueista, joita fysioterapiayrittäjät pitivät tärkeinä.

5.1 Fysioterapiayrittäjyys ja sen haasteet pähkinänkuoressa

Kaikki vastaajat raportoivat, että vapaus tehdä asioita omalla tavalla, päättää omista töistä ja ajankäytöstä ovat tekijöitä, minkä vuoksi he ryhtyivät yrittäjäksi. Vastauksista nousi esiin myös vapauden kanssa yhdessä kulkeva vastuu, eli yrittäjä on myös vastuussa omasta työstään eri tavalla kuin palkkatyössä oleva.

Lisäksi erikoistuminen tiettyyn asiakasryhmään tai innovatiivinen idea ovat olleet kannustimena yrittäjyyteen. Houkuttelevana tekijänä fysioterapiayrittäjyyteen nähtiin työmäärään nähden parempi palkka. Osalle yrittäjyyteen oli tarjoutunut tilaisuus, johon he tarttuivat. Yksi vastaajista kertoi aloittaneensa yritystoiminnan sivutoimimisena, mikä mahdollisti ansaitsemisen jo jatko-opintojen aikana. Kuviossa 11 on kuvattu tekijöitä, jotka ovat vaikuttaneet tutkittavien päätökseen toiminimiyrittäjyydestä.

Kuvio 11. Yrittäjyyspäätökseen vaikuttavia tekijöitä.

Kaikki vastaajat mainitsivat yrittäjyiden alun haasteeksi asiakashankinnan: varsinkin vastavalmistuneena asiakashankinta koettiin haastavaksi ja hitaaksi. Myös markkinointiin liittyvät asiat koettiin vieraaksi. Lisäksi asiakasryhmän selkeä rajaaminen vaikeutti asiakashankintaa ja markkinoinnin kohdentamista oikein. Lisäksi oman työn hinnoittelu ja oman arvon määrittely suhteessa kilpailijoihin koettiin vaikeaksi. Epäselvyyttä uran alussa aiheuttivat myös lääkärin läheteellä tai vakuutusyhtiön korvauspäätöksellä tulevien asiakkaiden laskutukseen liittyvät sekä kirjanpidolliset asiat.

Vastaajista puolet nostivat esille vapaa-ajan ja työn häilyvän rajan. Lähes kaikki vastaajat raportoivat, että yrittäjänä tekee helposti enemmän töitä kuin palkkatyössä: kirjalliset työt, markkinointi, visiointi ja suunnittelu sekä itsensä kehittäminen vievät aikaa. Koska yrittäjänä voi itse määrittellä työaikansa, tulee työaika vastaajien mielestä rajata selkeästi, jotta aikaa jää myös palautumiselle.

Valtaosa vastaajista kertoi yrittäjyiden olevan sellaista, kuin ennalta ajatteli sen olevan. Puolet vastaajista kertoi yritystoiminnan yllättäneen positiivisesti; muun muassa kuukausitulojen määrä suhteessa tehtyyn työhön sekä yrittäjän vapaus

kannustavat jatkamaan yrittäjyyttä. Yllättävänä tekijänä pidettiin asiakkaiden määrän vaihtelevuutta, sillä ei ole löytynyt selkeää syytä, miksi välillä on enemmän ja välillä huomattavasti vähemmän asiakkaita. Vastavalmistuneet fysioterapiayrittäjät kokivat enemmän haasteita käytännön asioissa verrattuna niihin, joilla oli fysioterapeutin uraa jo enemmän taustalla.

5.2 Toiminimiyrityksen perustaminen

Yritysmuodon valinta oli kaikille vastaajille helppoa ja selvää, sillä kukaan vastaajista ei edes harkinnut muuta vaihtoehtoa kuin toiminimiyrittäjyys. Toiminimen valintaan vaikuttivat muun muassa yksin työskentely, vähäinen byrokratia sekä yksinkertaisuus kirjanpidon ja verotuksen kannalta. Toiminimi yritysmuotona koettiin turvalliseksi tavaksi aloittaa yrittäjyys. Myös yrityksen perustaminen ilman alkupääoman tarvetta vaikutti yritysmuodon valintaan. Toiminimi koettiin ainoaksi järkeväksi vaihtoehdoksi sivutoimiseen yrittäjyyteen. Osa raportoi, että työpaikassa kaikki muutkin työntekijät työskentelivät toiminimellä, joten toiminimen perustaminen oli työpaikan edellytys.

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen koettiin yrityksen perustamisvaiheessa haastavana, ja sen tekemiseen haettiin apua esimerkiksi läheisiltä, työkavereilta ja kirjanpitäjältä. Valtaosa vastaajista koki asioiden selvittämisen raskaana, sillä yrityksen perustamiseen tarvittavan tiedon haku aloitettiin ilman yrittäjyysosaamista. Osa vastaajista totesi tarvinneensa apua kaikissa käytännön asioissa, kuten lupa-asioissa, vakuutuksissa sekä talouteen liittyvissä asioissa.

Myös rahoituksen saaminen koettiin haasteellisena. Mikäli starttirahaa ei myönnetty, oli yritystoiminnan aloittaminen rahoitettava itse. Osa vastaajista koki, että toiminimen perustaminen oli yksinkertaista ja helppoa, mutta esimerkiksi kirjanpitoon ja verotukseen liittyvät asiat ovat olleet haastavia. Taulukossa 1 on koottuna tiivistetysti haastatteluun osallistuneiden fysioterapiayrittäjien vastauksia fysioterapiayrityksen perustamisen haasteisiin liittyen.

<i>"Starttirahaa hakiessa tehtävä liiketoimintasuunnitelma oli haastava täyttää."</i>
<i>"Asioiden selvittely, että mitä kaikkea pitää ottaa huomioon, kun alkaa fysioterapiayrittäjäksi."</i>
<i>"Tarvitsin apua ihan kaikissa käytännön asioissa: lupa-asioissa, vakuutuksissa, raha-asioissa sekä kirjanpitäjän etsinnässä. Kaikki piti selvittää nollasta."</i>
<i>"Starttirahan hakeminen oli tehty jotenkin vaikeaksi."</i>
<i>"Kaikki kirjanpitoon liittyvä oli ja on edelleen haastavaa. Tarvittaviin lupiin ja veroihin liittyviin asioihin olisin kaivannut apua."</i>
<i>"Fysioterapeutin toiminimen luvat ja tarvittavat hakemukset piti etsiä yksi kerrallaan. Tiivistelmä aiheesta olisi auttanut huomattavasti."</i>

Taulukko 1. Fysioterapiayrityksen perustamisen haasteita.

Noin puolet vastaajista kertoi, ettei ole käyttänyt mitään tukipalveluja yrityksen perustamisvaiheessa tai yrittäjyyden aikana. Osa vastaajista oli saanut apua muun muassa työkavereilta, omilta yrittäjävanhemmilta, muilta yrittäjiltä, omalta kirjanpitäjältä, Suomen Fysioterapeuteilta sekä Yritysneuvonta Potkurista. Kaksi vastaajaa oli ollut tekemisissä TE-toimiston kanssa lähinnä starttirahaan liittyvissä asioissa yrityksen perustamisvaiheessa.

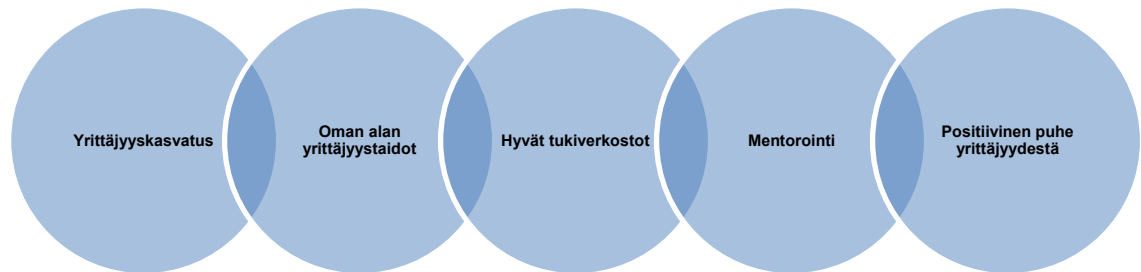
Yksi yrittäjistä nosti esiin myös sen, että yrittäjyyteen liittyy aina oppirahojen maksaminen matkan aikana. Alkuun kuitenkin tekisi vähemmän virheitä, mikäli saisi helposti tietoa yritysmuodon valinnasta, lupa-asioista, kirjanpitäjistä, sopimuksista ja markkinoinnista. Kaikki vastaajat olivat yrityksen perustamisvaiheessa selvittäneet ja etsineet yksitellen tarvittavat asiakirjat sekä hakemukset. Vastauksista nousi tarve listalle, jossa olisi koottuna kaikki tarvittavat luvat, ilmoitukset sekä käytännön toimet, mitä toiminimellä toimivan fysioterapiayrittäjän tulee huomioida ennen yritystoiminnan aloittamista.

5.3 Yrittäjyyttä tukevat toimet

Yrittäjyys oli näkynyt vastaajien opinnoissa eri tavalla. Suurimmaksi osaksi vastaajat kertoivat, ettei yrittäjyydestä juuri fysioterapiaopintojen aikana puhuttu. Osa oli suorittanut viiden opintopisteen vapaasti valittavan kurssin liittyen yrittäjyyteen. Yksi vastaajista ajatteli yrittäjyyden enemmänkin sisäisenä motivaationa ja yrittäjämäisenä otteena työntekoon, minkä vuoksi hän koki yrittäjyyden kuuluvan koulutuksen osaamistavoitteisiin, vaikka yrittäjyyttä ei konkreettisesti opintojaksoilla käsitelty.

Valtaosa vastaajista koki, ettei fysioterapiaopinnoista saa riittävästi tietoa yrittäjyyteen liittyvissä asioissa. Vain yksi vastaajista koki saaneensa riittävästi tietoa ja kokemusta yrittäjyydestä opintojen aikana. Osalle vastaajista yrittäjyys ei ollut vaihtoehto työllistymiseen vielä opintojen alkua- tai keskivaiheilla, eivätkä he sen vuoksi kaivanneet enempää tietoa yrittäjyydestä korkeakoulutuksen aikana. Osalle vastaajista yrittäjyys oli ollut selkeä päätös jo opintojen alkuvaiheesta lähtien, joten yrittäjyyttä tukevia toimia olisi toivottu lisää. Myös opettajien asenne yrittäjyyttä kohtaan vaikutti opiskelijoiden näkemyksiin yrittäjyydestä, ja yrittäjäksi halunneet olisivat kaivanneet enemmän tukea ja kannustusta opettajilta.

Aloittavaa fysioterapiayrittäjää voisi vastaajien mielestä tukea monin tavoin (kuvio 12). Yrittäjyyttä tukevat toimet tulisi aloittaa jo koulutuksen aikana järjestämällä enemmän konkreettisia fysioterapiayrittäjyyteen valmistavia kursseja. Lisäksi opiskeluaikana toivottiin enemmän tukea ja positiivista puhetta yrittäjyydestä niille opiskelijoille, jotka haluavat ryhtyä yrittäjäksi.

Kuvio 12. Yrittäjyyttä tukevia tekijöitä.

Yrityksen perustamisen jälkeen asiakashankinnassa voitaisiin tukea joillakin tavoin, sillä vastaajat uskovat, että moni yrittäjä lopettaa nopeasti, mikäli asiakkaita ei löydy. Tähän ehdotettiin esimerkiksi kokeneempien yrittäjien tukea eli yrittäjämentorointia. Lisäksi yrittäjämentorointipalvelua ehdotettiin aloittavan yrittäjän tueksi käytännön asioihin uran alussa. Starttirahasta tai muusta rahallisesta tuesta koettiin olevan apua yrittäjän ensimmäisen vuoden aikana, mutta vastaajista vain harva oli starttirahaa saanut. Hyvät tukiverkostot, kuten hyvä kirjanpitäjä tai työyhteisö, koettiin myös vastaajien keskuudessa tärkeäksi aloittavan yrittäjän tueksi.

Kiteytettynä vastauksista käy ilmi, että fysioterapiayrittäjät tarvitsisivat enemmän tukea yrityksen perustamisvaiheessa, konkreettisia yrittäjyysopintoja korkeakoulutuksen aikana, neuvoja ammatinharjoittajana toimimiseen sekä apua esimerkiksi asiakashankintaan ja markkinointiin, jotta voisi keskittyä itse asiakastyöhön ja oman osaamisensa kehittämiseen. Positiivinen puhe yrittäjyydestä ennen yritystoiminnan aloittamista ja hyvät tukiverkostot fysioterapiayrittäjyyden alussa ovat myös merkittäviä tekijöitä.

6 Toimintamallin kehittäminen

Sun hyvä elämä -klinikalla on tilaa 1–2 toiminimiyrittäjälle kerrallaan. Sun hyvä elämä -klinikalla on kaksi fysioterapeutin vastaanottokäyttöön sopivaa hoitohuonetta, ja kaksi pienempää hoitohuonetta, jotka soveltuvat esimerkiksi etävastaanottoimintaan. Käytössä on myös isompi tila, joka soveltuu ryhmäterapiatilaksi tai liikuntaryhmien ohjaukseen.

Valtaosa tutkimukseen osallistuneista fysioterapiayrittäjistä koki yrityksen perustamiseen liittyvien asioiden selvittämisen raskaana, minkä vuoksi yrittäjyyden toimintamalliin on koottu tiivistetysti fysioterapiayrityksen perustamiseksi tarvittavat luvat ja ilmoitukset sekä käytännön toimet. Yrittäjyyden toimintamalli on suunniteltu yrittäjälle mahdollisimman helpoksi ja houkuttelevaksi vaihtoehdoksi, jolloin Sun hyvä elämä -klinikka toimii myös ponnahduslautana yrittäjyyteen.

Fysioterapeutti kuuluu laillistettuihin terveydenhuollon ammattihenkilöihin eli fysioterapeutina saa toimia vain Valviran myöntämän laillistuksen saanut henkilö. Yrittäjyyden toimintamalli on suunnattu jo valmistuneelle ja Valviran laillituksen saaneelle fysioterapeutille, sillä toimiakseen terveydenhuoltopalveluiden yrittäjänä, tulee henkilön olla laillistettu ammattihenkilö. Valvira myöntää koulutetuille terveydenhuollon ammattihenkilöille hakemuksen perusteella oikeuden harjoittaa terveydenhuollon ammattia Suomessa. (Valvira 2021.)

Yrittäjyyden toimintamallia käytetään, kun fysioterapeutti ilmaisee kiinnostuksensa yrittäjänä toimimiseen Sun hyvä elämä -klinikalla. Turun AMK voi myös tarvittaessa etsiä kiinnostuneen fysioterapeutin rekrytointiprosessin avulla. Mikäli Turun AMK:n fysioterapiaopiskelijalla herää kiinnostus yrittäjyyttä ja Sun hyvä elämä -klinikkaa kohtaan, voi hän hyödyntää opintojen aikana Turun ammattikorkeakoulun yrittäjyyspolkua yrittäjäksi kasvamiseen. Yrittäjyyspolku Turun AMK:ssa alkaa yrittäjyyden perusopinnoista, joita on tarjolla kaikille opiskelijoille. Kaikesta yritykseen liittyvästä toiminnasta saa opintopisteitä. (BusinessClub 2021.)

Fysioterapiayrittäjän tulee ensimmäiseksi pohtia liikeidea ja laatia liiketoimintasuunnitelma. Tutkimuksen mukaan liiketoimintasuunnitelman teko koettiin haastavaksi, minkä vuoksi yrittäjäksi aikovan kannattaa hyödyntää Turun AMK:ssa toimivan BusinessClubin palveluja liiketoimintasuunnitelman laatimisessa, ja yrityksen liikeidean hiomisessa. Myös yritystoiminnan rahoitus on mietittävä jo suunnitteluvaiheessa, ja mikäli fysioterapiayrittäjä aikoo hakea starttirahaa, on se tehtävä ennen toiminnan aloittamista.

Liiketoimintasuunnitelmaa hyödynnetään myös starttirahahakemuksessa. (TE-palvelut 2021.)

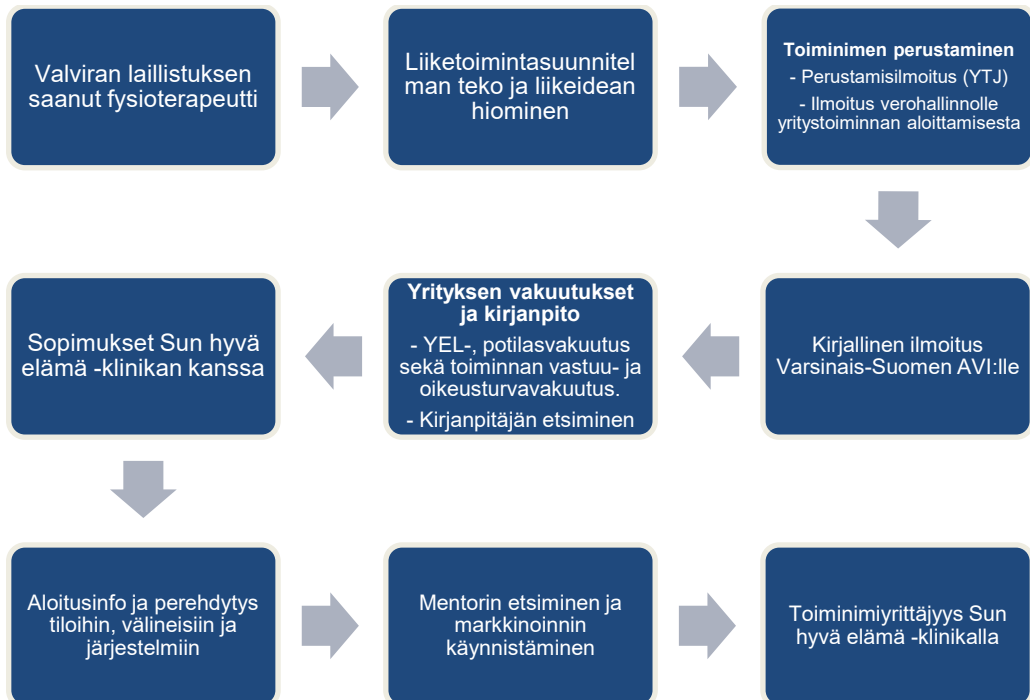
Koska yrittäjyyden toimintamalli on tarkoitettu itsensä työllistävälle fysioterapeutille, on toiminimi yksinkertaisin ja joustavin tapa aloittaa yritystoiminta. Myös tutkimustulokset tukevat toiminimiyrittäjyyttä sen helppouden vuoksi, joten yrittäjyyden toimintamalli kehitettiin yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimivalle fysioterapeutille eli toiminimiyrittäjälle. Sun hyvä elämä -klinikalla työskentelyn aloittava fysioterapeutti voi itse päättää, perustaako toiminimiyrityksen omatoimisesti vai työskenteleekö kevytyrittäjänä, eli laskutuspalvelun kautta toiminimiyrittäjänä. Tällä ei käytännön toiminnan kannalta ole merkitystä, sillä molemmat ovat esimerkiksi Verohallinnon näkökulmasta toiminimiyrittäjiä. Toimintamallin lähtökohtana on siis toiminimen perustaminen. Koska tutkimustulosten mukaan haasteita koettiin lupa-asioissa sekä yritykseen liittyvissä ilmoituksissa, yrittäjyyden toimintamallissa on huomioitu fysioterapiayrittäjyyden polku yrityksen perustamisesta aina yrittäjänä toiminnan aloittamiseen asti.

Fysioterapiayrittäjä tekee yrityksen perustamisilmoituksen sähköisesti kaupparekisteriin YTJ:ssä tai vaihtoehtoisesti paperilomakkeella. Tässä vaiheessa yrityksen nimi tulee olla päätettynä ja se tarkistetaan PRH:n toimesta. Yritys rekisteröidään ja yritys saa Y-tunnuksen perustamisilmoituksen perusteella. Myös Verohallinnolle täytetään ilmoitus yritystoiminnan aloittamisesta, ja yrittäjä ilmoittautuu ennakkoperintärekisteriin, jolloin yrittäjä saa maksukuitit verojen maksua varten. (YTJ 2021.)

Terveydenhuoltoalalla yrittäjänä toimiminen on luvanvaraista, joten toiminimiyrittäjäksi aikovan tulee tehdä kirjallinen ilmoitus oman alueen AVI:lle rekisteröityäkseen ennen yritystoiminnan aloittamista (Luomala 2014, 3–7). Sun hyvä elämä -klinikka sijaitsee Turussa eli tässä tapauksessa ilmoitus tehdään Varsinais-Suomen aluehallintovirastoon.

Yrittäjä huolehtii itselleen yritystoimintaan vaadittavat vakuutukset, eli tässä tapauksessa pakollisia vakuutuksia ovat YEL-vakuutus, potilasvakuutus sekä vastuu- ja oikeusturvavakuutus. Edellä mainitut vakuutukset yrittäjä saa hankittua vakuutusyhtiön tai ammattiliiton yrittäjäjäsennyden kautta. Sun hyvä elämä -klinikka on vakuuttanut toimitilat, joten tilojen vakuutuksista ei yrittäjän tarvitse huolehtia. Vapaaehtoisista vakuutuksista toiminimiyrittäjä päättää itse ja keskustelee itselleen parhaasta vaihtoehdosta valitsemansa vakuutusyhtiön kanssa.

Fysioterapiayrittäjä on kirjanpitovelvollinen, ja yrityksen perustamisvaiheessa tulee huomioida myös kirjanpitoon liittyvät asiat. Helpoimmin ja nopeimmin kirjanpito onnistuu pätevän kirjanpitäjän avulla. Varsinais-Suomen alueella toimivia kirjanpitäjiä tai tilitoimistoja voi etsiä esimerkiksi internetin haun kautta.

Kuvio 13. Yrittäjyyden toimintamallin vaiheet.

Kuvioon 13 on koottu yrittäjyyden toimintamalliin liittyvät vaiheet yrityksen perustamisesta työskentelyn aloittamiseen Sun hyvä elämä -klinikan tiloissa. Koska Sun hyvä elämä -klinikka tarjoaa yrittäjälle sopimuksen myötä laskutusohjelman, maksupäätteen, potilastietojärjestelmän sekä yritystoimintaan tarvittavat tilat ja välineet, ei näistä käytännön toimista yrittäjän tarvitse itse huolehtia. Sun hyvä elämä -klinikan tilojen käytön maksimoimiseksi lähtökohtana on työskentely ilta-aikaan ja viikonloppuisin, kun tilat eivät ole opiskelijakäytössä. Sopimuksenteon vaiheessa yrittäjä keskusteleekin klinikan tilojen käytöstä sekä sopimuksen tarkemmasta sisällöstä.

Sun hyvä elämä -klinikka laskuttaa kuukausittaisen provision fysioterapiayrittäjältä sopimuksen mukaisesti. Taloudellisen mallin luominen ei kuulu tähän kehittämisprojektiin, joten taloudellisiin asioihin ei toimintamallin kehittämisessä paneuduta tämän enempää.

Tutkimuksen mukaan markkinointi ja asiakashankinta koettiin yritystoiminnan haasteiksi. Terveyspalvelualan yritystä tulee markkinoida kuten muutakin yritystoimintaa: tarkoituksena on jakaa tietoa yrityksen olemassaolosta, sen

toiminnasta ja palveluista. Jotta markkinointi olisi tehokasta, se tulee kohdistaa liikeidean mukaisesti palvelujen kohderyhmälle. (Kovalainen & Simonen 1996, 248.)

Turun AMK tukee markkinointia ja antaa näkyvyyttä yrityksen viestinnässä Sun hyvä elämä -konseptin alaisena, jolloin aloittava yrittäjä saa tukea asiakashankintaan. Yrittäjän tulee kuitenkin olla innostunut markkinoinnista ja luotava aktiivisesti omaa henkilöbrändiä. Brändillä tarkoitetaan yksilöityä tuotetta, palvelua tai henkilöä. Jokainen yrittäjä luo mielikuvaa ja mainetta, minkä vuoksi on tärkeää luoda hyvä palvelukokemus jokaiselle asiakkaalle. Fysioterapiayrityksen markkinoinnissa korostuu yksilö- ja täsmämarkkinointi, jolloin korostetaan asiakaslähtöisyyttä. (Viitala & Jylhä 2013, 90–92.)

Turun AMK tekee yhteistyötä esimerkiksi Turun Seudun Urheiluakatemia kanssa, jolloin urheilufysioterapiasta kiinnostunut tai siihen erikoistunut yrittäjä voi hyödyntää yhteistyötä asiakashankinnassa. Koska koronapandemian vuoksi Sun hyvä elämä -klinikan palveluita ei ole kunnolla käynnistetty, ei Turun AMK:lla ole tarjota valmista asiakaskuntaa, ja yrittäjän tulee aktiivisesti huolehtia asiakashankinnasta.

Ennen työskentelyn aloittamista Sun hyvä elämä -klinikan edustaja toteuttaa perehdytyksen konseptiin, tiloihin ja käytettävissä oleviin välineisiin. Sun hyvä elämä -klinikan edustaja järjestää aloitusinfon, jossa perehdytyksen lisäksi varmistetaan, että kaikki tarvittava on kunnossa ennen yritystoiminnan aloittamista. Yrittäjyyden toimintamallin pohjalta kehitettiin aloittavan fysioterapiayrittäjän tarkistuslista (liite 3), jossa on huomioitu tarvittavat asiat ennen yritystoiminnan aloittamista. Tämä tarkistuslista tehtiin tueksi Sun hyvä elämä -klinikan edustajalle perehdytystä ja aloitusinfoa varten.

Fysioterapiayrittäjä toimii klinikalla myös tuoden yrittäjyyttä opiskelijoille näkyvämmäksi ja helpommin lähestyttäväksi. Fysioterapiayrittäjä voi halutessaan ottaa opiskelijoita harjoitteluun saaden opiskelijoiden ohjauksesta rahallista korvausta tai alennusta maksettavasta provisiosummasta. Klinikalla

toimiva yrittäjä tukee Turun AMK:n fysioterapeuttiopiskelijoiden yrittäjyyskasvatusta, ja tuo yrittäjyyttä näkyväksi.

Teoreettisen viitekehyksen ja tutkimustulosten mukaan yrittäjämentori on hyödyksi aloittavalle yrittäjälle. Fysioterapiayrittäjä voi etsiä itselleen mentorin jo yrityksen perustamisvaiheessa tai vaihtoehtoisesti vasta yrittäjänä aloittaessaan. Yrittäjän mentorointiprosessi voidaan käynnistää myös Turun AMK:n Yrityskiihdyttämön kautta (BusinessClub 2021). Vaihtoehtoisia reittejä mentorin etsimiseksi Turun seudulla toimivalle yrittäjälle ovat Turun Yrittäjien Säätiö sekä Suomen Mentorit (Turun Yrittäjien Säätiö 2021; Suomen Mentorit 2021). Kokenut yrittäjämentori voi tukea aloittavaa yrittäjää esimerkiksi verkostoitumisessa, asiakashankinnassa ja markkinoinnissa sekä lääkärin läheteellä tulevien asiakkaiden kirjauksessa ja laskutukseen liittyvissä asioissa. Edellä mainittujen osa-alueiden kanssa fysioterapiayrittäjillä on tutkimustulosten mukaan ollut haasteita.

7 Kehittämiprojektin yhteenveto

7.1 Tutkimustulosten tarkastelu

Suurin osa sosiaali- ja terveysalan yrittäjistä on 45–54-vuotiaita (Tevameri 2018, 12). Lumipallo-otannalla tutkimukseen osallistuneiden fysioterapiayrittäjien ikähaarukaksi saatiin 28–33 vuotta, joten he ovat selvästi nuorempia kuin suurin osa terveysalan yrittäjistä. On todettu, että yrittäjyys on nuorempien ikäluokkien keskuudessa vähäistä (Laitinen & Pyöriä), ja alle 35-vuotiaista vain noin 15 prosenttia toimii yrittäjänä (Sutela & Pärnänen 2018, 19–20).

Tämän tutkimuksen tulosten perustella ei siis kyetty vertailemaan tuloksia eri ikäluokkien välillä, mutta tutkimuksesta saatiin arvokasta tietoa alle 35-vuotiaiden yrittäjien haasteista, ja yrittäjyyteen tarvittavista tukitoimista. Tiedolle on varmasti käyttöä, sillä yhteiskunnassamme tulisi tukea nuorempien ikäluokkien terveysalan yrittäjyyttä. Suurten ikäluokkien eläköityessä terveysalalle tarvitaan paljon uusia yrittäjiä, ja tilastojen mukaan terveysalan yrittäjien määrä on melko huolestuttava. Yrittäjyydellä on merkittävä vaikutus talouskasvuun, ja sen vuoksi yrittäjyyden edistäminen on äärimmäisen tärkeää.

Tutkimukseen osallistui seitsemän fysioterapiayrittäjää, joista neljä oli naisia ja kolme miehiä. Vaikka yleensä miehet ovat halukkaampia ryhtymään yrittäjäksi (Leskinen 2001; Laitinen & Pyöriä 2015), muista aloista poiketen sote-yrittäjistä valtaosa oli naisia vuonna 2016 (Tevameri 2018, 20). Tutkimustuloksista ei ilmennyt eroja yrittäjyysasenteissa naisten ja miesten välillä.

Aiemman tutkimustiedon mukaan päätös yrittäjyydestä ei ole selkeä, vaan ryhtymispäätös muodostuu sisäisten tekijöiden ja ulkoisten kohteiden vuoropuheluna (Pyykkö 2011, 69–70). Koska yrittäjyys on yksi tärkeimmistä päätöksistä tyouralla, tehdään päätös usein harkitusti huomioiden oma elämäntilanne sekä yrittäjyyden edut ja haitat suhteessa palkkatyöhön (Hyytinen & Pajarinen 2005, 150). Tutkimustulosten mukaan päätökseen ryhtyä

yrittäjäksi vaikuttivat esimerkiksi vapaus päättää omasta työstä ja työajasta, vastuu omasta työstä, oma erikoisosaaminen, taloudellinen näkökulma, hyvä tilaisuus ja innovatiivinen idea. Aiemman tutkimustiedon valossa myös tyytymättömyys esimerkiksi kunnallisen sektorin byrokraattisuuteen ja työpaikan hierarkioihin, halu vastata asiakkaiden tarpeisiin sekä perheen ja vapaa-ajan yhteensovittaminen ovat olleet motiiveja sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyteen.

Yleisiä tyyppiperusteisia syitä yrittäjyydelle ovat vanhempien yrittäjyys, pitkäaikainen halu yrittäjyyteen, liikeidean kehittäminen sekä vapaus ja oman itsensä herruus. Tutkimustulokset vahvistavat näitä tyyppiperusteisia syitä, sillä osan vastaajista vanhemmat ovat toimineet yrittäjinä, osalla oli jo fysioterapiaopintojen alusta alkaen ollut halu yrittäjyyteen, ja kaikilla vastaajilla oli motiivina vapaus ja oman itsensä herruus. (Pyykkö 2011, 69-70.)

On myös tilanneperusteisia syitä yrityksen perustamiselle, kuten huonot työmarkkinat omalla paikkakunnalla, halu kokeilla yrittäjyyttä, hyvän mahdollisuuden avautuminen, sattuma tai työelämän erilaiset vaatimukset (Pyykkö 2011, 72-74). Tutkimustuloksista nousi esiin myös tilanneperusteisia syitä, kuten hyvän mahdollisuuden avautuminen.

Yrittäjyys ei näkynyt tutkittavien mukaan opintojen aikana konkreettisesti, mikä vaikeutti oman yrityksen perustamista. Aiempien tutkimusten mukaan suomalaiset korkeakoulut ovat eri vaiheissa yrittäjyyteen liittyvien toimenpiteiden toimeenpanossa (Viljamaa & Moisio 2015). Tähän väitteeseen ei tutkimustulosten perusteella voida ottaa kantaa, sillä haastattelussa ei tiedusteltu ammattikorkeakoulua, jossa tutkittavat ovat opiskelleet. Kuitenkin tuloksista voidaan todeta, ettei yrittäjyyteen saatu tukea koulutuksen aikana riittävästi. Koska yrittäjyyteen kasvaminen tapahtuu sekä synnynnäisten että opittujen tekijöiden yhteisvaikutuksesta (Jussila ym. 2005, 6–7), tulisi korkeakoulutuksessa panostaa yrittäjyyden tukemiseen opintojen aikana.

Kattavalla yrittäjyyskasvatuksella, positiivisella yrittäjyyspuheella sekä sisäisen yrittäjyyden vahvistamisella voitaisiin myös tutkittavien mielestä helpottaa yrittäjäksi ryhtymistä, ja yrityksen perustamiseen liittyviä asioita. Lähdeaineiston

mukaan yrittäjyyttä tukevien toimien avulla opitaan ongelmanratkaisutaitoja, verkostoitumista, liiketoimintaosaamista (Korhonen & Peltonen 2014) sekä sisäistä yrittäjyyttä ja riskinottoa (Gustafsson-Pesonen & Kiuru 2012).

Teoreettisen viitekehyksen mukaan yrittäjyys nähdään enemmän ominaisuutena kuin koulutettavana ilmiönä. Tätä väitettä tutkimustulokset eivät tue, sillä tutkittavat kokivat yrittäjyyskasvatuksen merkittävänä tekijänä yrittäjäksi ryhtymisen kannalta. Yrittäjyysopintojen avulla saadaan konkreettisen yrittäjyystiedon lisäksi tuettua esimerkiksi sisäistä yrittäjyyttä, mistä on hyötyä myös palkkatyössä. (Leskinen 2001.) Aiemmissä tutkimuksissa on todettu, että konkreettiset yrittäjyysopinnot (Laitinen & Pyöriä 2015), oman alan substanssiosaaminen ja liiketoimintaosaaminen (Jussila ym. 2005, 17-19) sekä viestintätaitojen integrointi yrittäjyysopintoihin (Boore & Porter 2011) tukevat yrittäjäksi ryhtymistä. Tämän tutkimuksen tulokset vahvistavat aiempia tutkimustuloksia.

Fysioterapiayrittäjien ennakoasenteet yrittäjyydestä ovat osoittautuneet oikeiksi. Tutkimuksen tulokset vahvistivat korkeakouluopiskelijoiden näkemystä yrittäjyyden hyvistä puolista, joita ovat esimerkiksi valinnanvapaus ja mahdollisuus hallita omaa työtä (Leskinen 2001). Yrittäjyys on tutkimuksen tulosten valossa näyttäytynyt jopa positiivisena yllätyksenä, eikä paluuta palkkatöihin ole.

Tutkittavien mukaan yrittäjänä työn rajaamiseen ja omaan jaksamiseen täytyy kiinnittää enemmän huomiota kuin palkkatyössä, sillä omalle palautumiselle on suunniteltava eri tavalla aikaa. Esimerkiksi kirjalliset työt, laskutus sekä markkinoinnin suunnittelu vievät aikaa asiakastyön lisäksi. Vastaajat toivat myös esiin, että omaa osaamista on päivitettävä jatkuvasti, jotta kilpailukyky säilyy ja asiakkaita riittää.

Yritysmuodon valinnassa ei tutkimustulosten perusteella ollut epäselvyyttä vaan kaikille toiminimiyrittäjyys oli selvä valinta. Myös lähdeaineiston mukaan valtaosa terveystaluyrittäjistä toimii ammatinharjoittajana tai toiminimellä palveluja tuottavana terveysalan ammattilaisena (Kuivalainen 2008, 38-39),

joten tilastollisesti on selvää, että toiminimiyrittäjyys on monen yrittäjän valinta. Tutkimustulokset tukevat toiminimiyrittäjyyden valintaa: sen helppous, perustamisen yksinkertaisuus, vähäinen alkupääoman tarve sekä vähäinen byrokratia vaikuttivat yritysmuodon valintaan.

Yrityksen perustamisen haasteiksi koettiin liiketoimintasuunnitelman tekeminen, lupa-asioiden selvittäminen, käytännön asioiden järjestely sekä rahoitus. Koska liiketoimintasuunnitelma on yrityksen perustamisen yksi tärkeimmistä asiakirjoista, tulisi sen tekemiseen saada ohjausta. Hyvin ja kattavasti tehty liiketoimintasuunnitelma on myös yksi rahoituksen myöntämisen peruste.

Pyykön (2011, 76) mukaan yrittäjät toivoivat henkilökohtaista ohjausta erityisasiantuntijoilta yritykseen liittyvissä asioissa. Myös tutkimustuloksista käy ilmi, että fysioterapiayrittäjät toivoisivat henkilökohtaista ohjausta lupa-asioiden selvittelyyn sekä käytännön asioiden järjestämiseen, ja tähän esimerkiksi yrittäjämentori olisi hyvä apu.

Yleisiä perusongelmia yrittäjyydessä ovat asiakkaiden hankinta, palveluiden rajaaminen sekä taloudellinen epävarmuus. Yrittäjille tehdyssä tutkimuksessa haasteellisimmiksi tekijöiksi mainittiin ajanhallinta ja suunnitelmallisuus sekä myynti- ja markkinointitaidot. Haasteina koetaan myös palveluiden kohdentaminen, rahoituksen hankinta sekä hallinto- ja sopimusasiat. (Pyykkö 2011, 74-76.)

Tutkimustulokset vahvistavat yritystoiminnan haasteet myös fysioterapiayrittäjien keskuudessa. Yrittäjyyden alun haasteiksi mainittiin kirjanpidolliset ja verotukseen liittyvät asiat, asiakashankinta, markkinointi ja oman työn aikataulut. Lisäksi hallinnollissa asioissa oli epäselvyyttä. Useimmat tutkittavista eivät saaneet starttirahaa, joten taloudellista epävarmuutta oli siedettävä uran alkumetreillä enemmän.

Yrittäjän on osattava toimia useassa eri roolissa, kuten myyjänä, tekijänä, johtajana ja sijoittajana (Pyykkö 2011, 47-48, 76). Yrittäjänä on siis oltava oman alan tuntemuksen lisäksi paljon osaamista eri aihealueista. Markkinoinnin haasteellisuus tuotiin esiin tutkimuksessa useamman vastaajan toimesta.

Markkinoinnin tulee olla informatiivista ja kuvailevaa, eli pyrkimyksenä on jakaa tietoa tuotetuista palveluista ja niiden sisällöstä. Lisäksi on pyrittävä vakuuttamaan asiakas, joten mainonta kannattaa rakentaa ammatillisen osaamisen ja luovan innostuksen pohjalta. (Kovalainen & Simonen 1996, 248.)

Mikäli fysioterapiayrittäjällä ei ole tiettyä erikoisosaamista alalta, on hänen myös haastavampaa rajata omaa asiakaskuntaa, ja siten kohdentaa markkinointia oikeille asiakasryhmille. Tutkittavien vastauksista päätellen markkinointi on varsin vieras aihealue, ja etenkin sosiaalisen median hyödyntäminen markkinointivälineenä koettiin isona ja aikaa vievänä haasteena.

Teoreettisen viitekehyksen ja tutkimustulosten perusteella markkinointitaitoja tulisi opettaa korkeakoulutuksen aikana opiskeltavasta alasta riippumatta. Jos yrittäjällä ei ole osaamista markkinointiin tai kirjanpitoon, on ne viisasta ulkoistaa, jotta yrittäjä voi keskittyä omaan osaamiseen ja sen kehittämiseen. Yrittäjyyden tukipalveluita oli tutkittavien keskuudessa käytetty melko vähän sekä yrityksen perustamisvaiheessa että uran aikana. Apua haettiin tarvittaessa mieluummin läheisiltä, kollegoilta, ammattiliitosta sekä kirjanpitäjältä.

7.2 Kehittämiprojektin arviointi

Projektin onnistumista voidaan arvioida erilaisin perustein, esimerkiksi saatiinko projekti vietyä loppuun asti tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti, suoritettiin projekti tehokkaasti ja onko asiakas tyytyväinen. Myös tuotteen tai tuotoksen kokonaisuhyöty merkitsee. Projektin jälkeen tulisi arvioida, mitkä asiat johtivat onnistumiseen tai epäonnistumiseen eli myös oppimisprosessi on tärkeä. (Arto ym. 2011, 268–271.) Arviointia helpottavia kysymyksiä ovat esimerkiksi: ”Mitkä ovat toiminnan vaikutukset kohderyhmälle tai organisaatiolle?”, ”Mitä opittiin?” ja ”Missä epäonnistuttiin?” (Salminen ym. 2017, 64–65).

Kun pohditaan kehittämiprojektin arviointia, on arvioinnin kohteet valittava projektin kriittisimpien teemojen mukaisesti, sillä kaikkea ei voi arvioida (Seppänen-Järvelä 2004, 29–30). Kehittämiprojektin arvioinnin ajatellaan

sisältyvän kaikkiin vaiheisiin: arviointia voi tapahtua ennen toimintaa, toiminnan aikana ja toteutuksen päätyttyä. Kehittämistoiminnan arviointiin ei ole yhtä oikeaa tapaa, vaan kuhunkin projektiin rakennetaan paras mahdollinen arviointi käyttäen esimerkiksi itsearviointin, ulkoisen arvioinnin ja/tai vertaisarviointin keinoja. (Salminen ym. 2017, 64.)

Tässä kehittämissuunnitelmassa arviointia on toteutettu itsearviointina koko projektin ajan (Seppänen-Järvelä 2004, 30, 44). Itsearviointi tarkoittaa toiminnassa mukana olevien tuottamaa reflektiivistä, systemaattista ja monipuolista arviointia. Koko prosessi tulee kuvata mahdollisimman avoimesti, myös epäonnistumiset tai negatiivinen palaute on tärkeää oppimisen kannalta. (Suopajarvi 2013, 10, 18–20.)

Ennen toimintaa arvioitiin mahdollisia kehittämissuunnitelman ja tutkimuksellisen osion haasteita. Huolellisesta suunnittelusta huolimatta jokaisessa projektissa on omat riskinsä, jotka tulisi tunnistaa sekä pyrkiä järjestelmällisesti vähentämään niiden toteutumista. Yleensä riskit kohdistuvat projektin sisältöön ja toimintatapoihin, henkilöihin, teknisiin tekijöihin, ajankäyttöön tai laillisiin ja eettisiin riskeihin. Projektin tavoite saattaa olla epäselvä, dokumentointi puutteellista, yhteistyössä saattaa olla ongelmia tai projektiin tarvittava ohjelma ei toimi. Ajankäytössä tulisi huomioida laajasti projektin ajalliset reunaehdot. (Kymäläinen ym. 2016, 57, 61.)

Kehittämissuunnitelman vaiheissa tutkimuksellisen osion näkökulmaa muutettiin toimeksiantajan palautteen mukaisesti. Näin tutkimuksesta saatu tieto palveli paremmin toimintamallin kehittämistä. Tässä kehittämissuunnitelmassa suurimmat riskit kohdistuivat ajankäyttöön sekä teknisiin tekijöihin. Ajankäytön riskit huomioitiin mahdollisimman tarkasti jo suunnitteluvaiheessa, ja sen vuoksi tutkimuksellisen osion toteuttamiseen oli varattu riittävästi aikaa. Toimeksiantajan puolelta aikataulu oli avoin, joten projektipäällikkö määritteli aikataulun opintojen etenemisen suhteen sopivasti.

Tutkimuksellinen osio onnistui ongelmitta, jolloin raportointi ja toimintamallin suunnittelu pystyttiin toteuttamaan suunnitellussa aikataulussa. Avoimista

kysymyksistä saatiin paljon tietoa tutkittavasta ilmiöstä toimintamallin kehittämistä varten. Lisäksi avoimet kysymykset mahdollistivat subjektiivisemmat vastaukset, jolloin tutkija ei johdatellut vastauksia haluamaansa suuntaan. Vastausaikaa oli viikko, ja useimmat vastasivat tutkimukseen vastausajan sisällä, mutta osalle lähetettiin muistutusviesti vastaamisesta. Kaikki vastaukset saatiin ajassa, joka oli aikataulullisesti varattu tutkimuksen toteuttamiselle.

Toteutuksen päätyttyä arvioitiin kriittisesti projektin toteuttamista suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja sen tulosten saavuttamista (Virtanen 2000, 77). Kehittämiprojektilla saavutettiin haluttu tulos asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Toimeksiantaja on tyytyväinen kehitettyyn yrittäjyyden toimintamalliin, ja aikoo ottaa sen käyttöön tarvittavien toimenpiteiden jälkeen. Yrittäjyyden toimintamalli on kehitetty palvelemaan fysioterapiayrittäjien tarpeita ja edistämään nuorten fysioterapeuttien yrittäjyyttä.

Tulosten siirrettävyys on kehittämistoiminnassa ratkaisevaa: menetelmät tai käytännöt tulisi olla suoraan tai lähes suoraan siirrettävissä toiseen ympäristöön (Toikko & Rantanen 2009, 121–126). Yrittäjyyden toimintamalli on siirrettävissä vastaavaan ympäristöön ammattikorkeakoulun tiloissa toimivalle klinikalle. Lisäksi yrittäjyyden toimintamallia voidaan hyödyntää yksityisellä sektorilla toimiville fysioterapiayrittäjille.

7.3 Luotettavuus ja eettisyys

Kehittämiprojektissa luotettavuudella tarkoitetaan käyttökelpoisuutta, ja kehittämistoiminnan tuloksena syntyvän tiedon tulee olla hyödyllistä. Kehittämistoiminnassa luotettavuuden arviointi on monimutkaista, sillä sosiaalisten prosessien toistettavuus on ongelmallista ja aineistot voivat olla varsin suppeita. Kehittämistoiminnan tulee olla vakuuttavaa, uskottavaa ja johdonmukaista. (Toikko & Rantanen 2009, 121–126.)

Kehittämiprojektin aihe ja prosessin kulku on kuvattu tarkasti, ja kehittämiprojektin tavoitteet ja tarkoitus on tuotu esiin selkeästi. Tuotos on

käyttökelpoinen ja tavoitteiden mukainen, ja se on myös siirrettävissä esimerkiksi muihin ammattikorkeakouluihin vastaavaan ympäristöön. Toimintamallin tuloksellisuutta tai vaikuttavuutta ei pystytty todentamaan projektin aikana, sillä Sun hyvä elämä -klinikka tarjoaa toimintamallia yrittäjille vasta tuotoksen kehittämisen ja kehittämisprojektin päättämisen jälkeen, mikä heikentää toimintamallin luotettavuutta.

Luotettavuuden arviointia kohdistetaan tutkimusmenetelmiin, tutkimusprosessiin sekä tutkimustuloksiin (Toikko & Rantanen 2009, 121). Tässä kehittämisprojektissa tutkimusmenetelmä, tutkimusprosessi sekä tutkimustulokset osoittautuivat luotettaviksi. Tieteelliseltä tutkimukselta edellytetään kurinalaisuutta, järjestelmällisyyttä ja täsmällisyyttä sen kaikissa eri vaiheissa. Tieteelliseltä tutkimukselta edellytetään myös tietynlaista kirjoittamisen tapaa, ja raportissa on aukottomasti perustelut sekä päättely analysoivalla otteella. (Vilka 2015, 38–39.)

Validiteetilla tarkoitetaan systemaattisten virheiden puuttumista ja tutkimuksen kykyä mitata sitä, mitä oli tarkoituskin mitata (Vilka 2007, 150–151). Laadullisen tutkimuksen pätevyyden ja luotettavuuden arviointi eroaa hieman määrällisen tutkimuksen arvioinnista. Validiteetti saa usein laadullisessa tutkimuksessa enemmän huomiota ja tutkimusta arvioidaankin sen uskottavuuden ja vakuuttavuuden kautta. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 24–26.)

Reliabiliteettia, eli luotettavuutta tai toistettavuutta, arvioitaessa katse kohdistuu mittareihin ja tutkimusasetelmien toimivuuteen. Tieteellisen tutkimuksen oletetaan myös olevan toistettavissa, mikäli käytetään samaa tutkimusasetelmaa. (Toikko & Rantanen 2009, 122.) Reabiliteettia voidaan arvioida tutkimukseen käytetyn metodin, havaintojen pysyvyyden tai tulosten johdonmukaisuuden näkökulmasta. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 24–26.)

Tutkimuksen tutkimuskysymykset, tavoitteet, tutkimusmenetelmä, aineiston keräämisen tapa, analyysitapa sekä tutkimuksen tulokset ja johtopäätökset on

esitetty selkeästi ja perustellusti. Kvalitatiivinen tutkimus sopi tähän kehittämisprojektiin hyvin, sillä lähdeaineisto ei selittänyt tarpeeksi tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä. Kvalitatiivisen tutkimuksen avulla saatiin ymmärrys, miten fysioterapiayrittäjät näkevät ja kokevat toiminimiyrittäjyyden ja sen haasteet. Tutkimuksessa ei pyritty yleistettävyyteen, mutta tutkimustulosten avulla kehitettiin reaali maailmaa kuvaavia teorioita. (Kananen 2017, 32–33). Lähdeaineisto loi pohjan tutkimukselle ja suuntasi tutkimuksen tekemistä sekä antoi aineistolle ja sen analysoinnille näkökulmia (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2009, 11–12).

Tässä tutkimuksessa käytettiin harkinnanvaraista otosta, ja menetelmänä oli lumipallo-otanta. Lumipallo-otannassa haastattelujen alkutilanteessa tiedetään avainhenkilö tai avainhenkilöitä, jotka johdattavat tutkijan seuraavan tiedonantajan pariin. (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 3.4.) Tutkimuksen alussa tutkijalla oli tiedossa useampia avainhenkilöitä, ja tutkimuksen edetessä avainhenkilöt esittivät seuraavia tiedonantajia. Valittu menetelmä oli tässä tutkimuksessa toimiva, ja seuraavat tiedonantajat tavoitettiin nopeasti. Lumipallo-otannassa ikäluokaksi muodostuivat nuoret aikuiset, joten kehittämisprojektin myötä saatiin arvokasta tietoa juuri nuorten fysioterapeuttien yrittäjyydestä.

Tieteellisen tiedon oletetaan olevan luotettavaa (Toikko & Rantanen 2009, 121). Tämä tutkimus toteutettiin fysioterapiayrittäjille, joten heiltä saatiin pätevää tietoa yrittäjyyden toimintamallin suhteen. Tutkimukseen osallistuneet henkilöt valikoitiin ja tutkimuskysymykset määriteltiin perustellusti. Haastattelurunko koostettiin mahdollisimman selkeästi, ja kysymysten konkreettisuuteen kiinnitettiin huomiota. Virhetulkintojen välttämiseksi kysymykset muotoiltiin selkeästi ja helposti ymmärrettäviksi.

Tutkimuksessa käytetty haastattelurunko testattiin kohdejoukon edustajilla. Testaajia oli yhteensä 5 henkilöä, joka on lähdeaineiston mukaan riittävä määrä. Testaajilta saatiin palautetta haastattelurungon toimivuudesta, ohjeiden ja kysymysten selkeydestä sekä arvion vastaamiseen kuluvasta ajasta. Testaamisen jälkeen haastattelurunkoon tehtiin tarvittavat muutokset, ja

ulkopuolinen tekijä oikoluki haastattelurungon, ettei muutosten jälkeen jäänyt korjattavaa. (Heikkilä 2014, 61.)

Tutkittavien määrä asettui 6–8 henkilön välille, ja oletusten mukaisesti tällä määrällä saatiin tutkittavasta ilmiöstä riittävästi tietoa. Tutkittavien vastauksista nousi esiin teoreettisen viitekehyksen kaltaisia asioita, jolloin lähdeaineisto ja tutkimuksen tulokset tukivat toisiaan. Tulosten käsittelyssä kiinnitettiin huomiota siihen, että tutkimustuloksiin nostettiin tutkimuksen kannalta oleelliset asiat. (Vilka 2007, 149–153.)

Sähköpostihaastattelu oli hyvä valinta toteuttaa tutkimus.

Sähköpostihaastattelussa vastaukset olivat valmiiksi kirjallisessa muodossa, joten haastatteluista saatu tieto ei jäänyt vain tutkijan muistiinpanojen tai kuulopuheen varaan. Teoreettista viitekehystä käytettiin asianmukaisesti tulosten tulkinnassa ja analysoinnissa. Tutkimusprosessin eri vaiheet raportoitiin aukottomasti ja aineiston syntyminen kuvattiin tarkasti, mikä tuo luotettavuutta ja uskottavuutta tutkimukselle. Sähköpostihaastattelun mahdolliset haasteet huomioitiin jo tutkimuksen suunnitteluvaiheessa. Myöskään tutkimukseen vaikuttavia teknisiä ongelmia ei tämän tutkimuksen aikana havaittu.

Analysointivaiheessa tuloksia tarkasteltiin objektiivisesti ja puolueettomasti, eli tiedonantajia pyrittiin ymmärtämään suodattamatta vastauksia tutkijan intressien mukaisesti (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 6.1 ja 6.2). Tutkimuksen analysoinnin kannalta on haasteellista, mikäli avoimiin kysymyksiin jätetään vastaamatta tai vastaaja vastaa niihin aiheen vierestä. (Valli 2015, 57, 70–72.)

Tutkimuksesta saatiin kattavat vastaukset jokaiselta tutkittavalta, ja he vastasivat kaikkiin kysymyksiin aiheeseen liittyen, eli yhtään vastausta ei ollut tarvetta hylätä, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta. Mikäli tutkittavat olisivat vastanneet niukanpuolisesti tai jättäneet kysymyksen tyhjäksi, tutkija olisi ottanut yhteyttä tarkentaakseen vastausta.

Eettisyys

Tutkimusetiikka, eli hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen, tarkoittaa rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja tulosten arvioinnissa.

Tutkimuksessa sovellettiin eettisesti kestäviä tutkimus- ja arviointimenetelmiä, ja tutkimuksen materiaali tallennettiin tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2021.)

Tutkimus ei loukkannut kohderyhmää, tiedeyhteisöä tai hyvää tieteellistä tapaa. Tutkimuksen tekemisen aikana huomioitiin voimassa oleva lainsäädäntö sekä yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia koskevat asiat (Vilkkä 2007, 89–91), kuten opinnäytetyöprosessiin sovellettavat EU:n tietosuojasetus, tietosuojalaki sekä oikeus yksityisyyden suojaan (Arene ry 2019, 11).

Tutkimukseen osallistuneet tutkittavat informoitiin hyvin tutkimuksesta, ja tutkimusaineisto käsiteltiin luottamuksellisesti (Vilkkä 2007, 95–97, 99).

Tutkittavilla oli täysi oikeus saada tietoa tutkimuksen sisällöstä sekä tutkimuksen käytännön toteutuksesta (TENK 2019, 6–7). Ihmiseen kohdistuvassa tutkimuksessa luottamus on tärkeä peruslähtökohta; luottamus säilyy vain, mikäli tutkittavien ihmisarvoa ja oikeuksia kunnioitetaan.

Tutkimukseen osallistuminen oli täysin vapaaehtoista, ja tutkittavilta kysyttiin lupa suostumuslomakkeen avulla kirjallisesti. Vaikka henkilö olisi jo lupautunut tutkimukseen, sai hän keskeyttää osallistumisensa tai peruuttaa suostumuksensa milloin tahansa. (TENK 2019, 6–7.)

Kehittäjällä on vastuu kehittämisprojektiin osallistuneiden anonymiteetistä (Toikko & Rantanen 2009, 129), ja tähän tutkimukseen osallistuneita ei voi tunnistaa vastausten perusteella (Euroopan unioni 2021). Tarvittavat tutkimusdokumentit hoidettiin kuntoon ennen tutkimuksellisen osion aloittamista. Kerätty aineisto säilytettiin vain kehittämisprojektin kannalta tarvittavan ajan, jonka jälkeen aineisto hävitettiin. (Vilkkä 2007, 95–97, 99.)

Tutkimus suunniteltiin mahdollisimman huolellisesti, jotta minimoitiin tutkijan omasta toiminnasta johtuvat virheet. Suunnitteluvaiheessa suurimmaksi virheen mahdollisuudeksi arvioitiin, ettei tutkija saa riittävästi tietoa tutkittavaan ilmiöön liittyen. Tutkittavien määrä ja tieto tutkittavasta ilmiöstä osoittautuivat riittäviksi. Raportointivaiheessa kiinnitettiin huomiota rehellisyyteen, huolellisuuteen ja puolueettomuuteen sekä tietoväitteiden perusteluun. (Tuomi & Sarajärvi 2018a, kappale 5.2.)

7.4 Jatkotutkimusehdotukset

Tutustuin Turun AMK:n fysioterapeuttiopintojen opetussuunnitelmaan eri ryhmien kohdalla. Yrittäjyysosaamisen perusteita käsitellään viiden opintopisteen kokonaisuudessa ”fysioterapian ja projektitoiminnan perusteiden soveltaminen asiakasprojekteissa”. Työelämäharjoitteluista osan voi suorittaa yksityisellä sektorilla tutustuen fysioterapiayrittäjän arkeen. Lisäksi vapaasti valittavissa opinnoissa on 20 opintopisteen kokonaisuus fysioterapiapalveluiden tuottamisesta yrittäjänä. Tähän siis todennäköisesti hakeutuvat vain ne, joille fysioterapiayrittäjyys on selkeä ajatus jo opintojen aikana.

Jatkotutkimusehdotuksena on kartoittaa Turun AMK:n fysioterapeuttiopiskelijoiden näkemyksiä yrittäjyydestä ja yrittäjyyskasvatuksesta, jotta yrittäjyyskasvatusta voidaan tämän kehittämissuunnitelman ja fysioterapeuttiopiskelijoiden näkemysten perusteella kehittää vastaamaan fysioterapiayrittäjyydessä tarvittavia taitoja. Lisäksi opiskelijoiden sisäistä yrittäjyyttä voitaisiin tukea paremmin.

Fysioterapeuttiopiskelijoilta voisi kartoittaa jo opiskeluaikana halukkuutta toimia yrittäjänä Sun hyvä elämä -klinikalla valmistumisen jälkeen, sekä tukea ja valmentaa halukkaita fysioterapeutteja koulutuksen aikana kohti tulevaa yrittäjyyttä. Halukkaiden olisi myös viisasta suorittaa esimerkiksi yksi harjoitteluista klinikan tiloissa, jolloin tilat ja välineet olisivat jo tuttuja.

Fysioterapiayrittäjien uran alun haasteista ja kompastuskivistä sekä yrittäjyyteen tarvittavista tukitoimista on vain vähän tutkimustietoa. Tämän

kehittämiprojektin myötä Turun AMK saa käyttöönsä fysioterapeuteille yrittäjyyden toimintamallin, jossa on huomioitu yrittäjän alun haasteita ja kompastuskiviä. Jatkotutkimusehdotuksena on kartoittaa kehitetyn toimintamallin toimivuutta käytössä, ja haastatella Sun hyvä elämä -klinikalla työskentelevää fysioterapiayrittäjää toimintamallin toimivuudesta. Lisäksi yrittäjyysmallia voisi laajentaa Sun hyvä elämä -klinikalla esimerkiksi toimintaterapeuteille, sairaanhoitajille ja suuhygienisteille.

Lähteet

- Ahonen, P. (toim.) 2015. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuus. Ylemmän ammattikorkeakoulutuksen opettajuus tutkimuksen, kehittämisen ja uudistamisen sillanrakentajana. Turun ammattikorkeakoulun raportteja 222. Turku: Turun ammatikorkeakoulu. Saatavissa myös <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522165978.pdf>.
- Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0, (E-kirja). Tampere: Vastapaino.
- Arene ry 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Viitattu 2.4.2021. https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN%20OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN%20EETTISET%20SUOSITUKSET%202020.pdf?_t=1578480382
- Asetus yksityisestä terveydenhuollosta 744/1990. Annettu Helsingissä 01.01.1990. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1990/19900744>
- Artto, K.; Martinsuo, M. & Kujala, J. 2011. Projektiliiketoiminta. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy. Saatavissa myös <https://www.aalto.fi/sites/g/files/flghsv161/files/2020-08/Projektiliiketoiminta.pdf>
- Asteljoki, S. 2010. Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden palvelutoiminta yrittäjämäisen ja yhteistoiminnallisen toimintatavan rajapinnassa. Turun ammattikorkeakoulun tutkimuksia 32. Väitöskirja. Kasvatustieteiden tiedekunta. Turku: Turun yliopisto. Viitattu 02.01.2021. <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/64115/diss2010asteljoki.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Asteljoki, S. & Kontio, E. 2007. Yrittäjyyden edistäminen ammattikorkeakoulussa -esimerkkejä terveystieteiden alalta. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 32. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Saatavissa myös <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789525596861.pdf>.
- Bikse, V. & Riemere, I. 2013. The Development of Entrepreneurial Competences for Students of Mathematics and Science Subjects: The Latvian Experience. *Procedia - Social and Behavioural Science*. Vol 82, 511–519.

Boore, J. & Porter, S. 2011. Education for entrepreneurship in nursing. Vol. 31, No 2, 184–191. Viitattu 06.02.2021

https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691710001048?casa_to ken=ZMh8p2v7JSsAAAAA:1wtSwMJdHMMj1Us7hzxGkvYz5-kxN3-XnelQlwU1lmyOGaGeCQcAK5rZXWK7UC58qSBHfyblww

Buning, M. & Buning, S. 2019. Beyond supervised learning: A multi-perspective approach to outpatient physical therapy mentoring. *Physiotherapy Theory and Practice*. Vol. 35, No 3, 243–258.

BusinessClub 2021. Turun AMK. Viitattu 19.9.2021. <https://www.turkuamk.fi> > Työelämälle > Palvelut > BusinessClub

European Commission 2016. *EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework*. Viitattu 23.11.2021.

<https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101581>

Euroopan unioni 2021. Yleinen tietosuojasetus. Viitattu 9.4.2021.

<https://europa.eu/youreurope/> > Yritykset > Asiakassuhteet > Tietosuojasetus > Yleinen tietosuojasetus

Gustafsson-Pesonen, A. & Kiuru, P. 2012. Ideoita ja oivalluksia yrittäjyyskasvatukseen YKOOINTI. Aalto-yliopiston julkaisusarja Kauppa + talous 4/2012. Helsinki: Aalto-yliopisto. Viitattu 16.02.2021.

<https://aaltodoc2.org.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/11061/isbn9789526048000.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Haikkola, L. & Myllyniemi, S. (toim.) 2020. Hyvää työtä! Nuorisobarometri 2019. Helsinki: Painotalo Varteva. Saatavissa myös <https://tietoanuoista.fi/wp-content/uploads/2020/12/nuorisobarometri2019-netti.pdf>.

Heinonen, J. 2001. Sisäinen yrittäjyys organisaation kehittämisen välineenä. *Aikuiskasvatus* 2/2001. Viitattu 17.02.2021.

<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/93352/52030>

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Publishing. Saatavissa myös

<http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>

Heiliö, P-L.; Kattelus, M.; Kaukonen, O.; Kumpula, A.; Narikka, J.; Sintonen, H. & Ylipartanen, A. 2006. Sosiaali- ja terveystalouden lainsäädäntö käytännössä. Helsinki: Tietosanoma Oy.

Holopainen, T. 2019. Yrityksen perustamisopas. Käytännön perustamistoimet. 28. uudistettu painos. Turenki: Hansaprint Oy.

Huusko, M.; Vettenniemi, J.; Hievanen, R.; Tuurnas, A.; Hietala, R.; Kolhinen, J. & Ruskovaara, E. 2018. Yrittämään oppii yrittämällä – Yrittäjyys ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa -arviointi. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen Julkaisut 25:2018. Tampere: PunaMusta Oy. Saatavissa myös https://karvi.fi/app/uploads/2018/11/KARVI_2518.pdf.

Hytti, U. & O’Gorman, C. 2004. What is enterprise education? An analysis of the objectives and methods of enterprise education programmes in four European countries. Education + Training. Vol. 46, No 1, 11–23.

Hyytinen, A. & Pajarinen, M. 2005. Yrittäjäksi ryhtyminen ja yrittäjyysasenteet Suomessa: Havaintoja kyselytutkimuksista. Kansantaloudellinen aikakauskirja Vol 101. Viitattu 7.5.2021.

<http://taloustieteellinenyhdistys.fi/images/stories/kak/kak22005/kak22005hyytinen.pdf>

Hägg, O. 2011. Yrittäjyysvalmennus ja yrittäjäidentiteetti. Väitöskirja. Kasvatustieteellinen tiedekunta. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 30.9.2021. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/66758/978-951-44-8462-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Hägg, O.; Toivonen, A.; Heinonen, P. & Lääkkö, J. 2005. Simulaatio soveltuu myös yrityskasvatukseen. Aikuiskasvatus 3/2005. Viitattu 16.2.2021. <https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/93635/52313>

Ilmarinen 2022. YEL-tunnusluvut 2016–2022. Viitattu 22.1.2022. <https://www.ilmarinen.fi/> > Yrittäjä > YEL-vakuutus > YEL-maksut ja laskuasiat

Isotalo, M. 2010. Mentorointiopas. Akavan Erityisalat ry. Helsinki: Libris Oy. Saatavissa myös <https://www.akavanerityisalat.fi/files/2618/Mentorointiopas.pdf>

Juntti, M.; Kangastie, H. & Mäkimurto-Koivumaa, S. 2016. Yrittäjyyden edistäminen Lapin ammattikorkeakoulussa. Lapin ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja B. Raportit ja selvitykset 9/2016. Lappi: Lapin

ammattikorkeakoulu. Saatavissa myös

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/114904/B+9+2016+Yrittajyyden+edistaminen+Lapin+AMKissa.pdf;jsessionid=E96AE2B1336A1E9C7D8749D14E6DE14F?sequence=1>.

Jussila, E. & Hytönen, J. & Salminen, H. (toim.). 2005. Yrittäjyyskasvatus ammattikorkeakoulujen koulutusohjelmien opetussuunnitelmissa – benchmarking-hanke. Korkeakoulujen arviointineuvosto verkkojulkaisu 3:2005. Viitattu 12.2.2022. Saatavissa

https://karvi.fi/app/uploads/2015/08/KKA_0305V.pdf.

Kalar, B. & Antoncic, B. 2015. The Entrepreneurial University, Academic Activities and Technology and Knowledge Transfer in Four European Countries. Technovation. Vol 36, 1–11.

Kolehmainen, S-L. 2016. HYRRÄT: Promoting Entrepreneurship in Welfare Services. Proceedings of The 11th European Conference on Innovation and Entrepreneurship. Jyväskylä: The JAMK University of Applied Sciences, 406–413.

Korhonen, A. & Peltonen, K. 2014. Promoting social and health care entrepreneurship by team learning: Experiences from Forte project. Teoksessa J. Tarvainen (toim.) Intercultural and Interprofessional Environment in the Social and Health Care Higher Education at Lahti University of Applied Sciences. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu, 47–51. Viitattu 17.2.2021.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/85725/Tarvainen_Johanna_Lamk_2014.pdf?sequence=1#page=46

Koskinen, H. 2019. Yrittäjyhteisön taika. Yrittäjyyden muotoutuminen korkeakoulujen yrittäjyystoiminnassa. Aikuiskasvatus 2/2019. Viitattu 07.02.2021.

<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/82984/42133?acceptCookies=1>

Kovalainen, A. & Simonen, L. 1996. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys. Juva: WSOY.

Kuivalainen, S. 2008. Sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavien yritysten määrän kehittyminen Suomessa ja Ruotsissa. Teoksessa P. Forma; M. Niemelä & A. Saarinen (toim.) Hyvinvointivaltion kilpailuttaminen. Vammala: Vammalan kirjapaino.

Kukkumäki, K. 2010. Yrittäjämentorointi ammatillisen kehittymisen tukena. Tarkastelukohteena Akavan Erityisalojen mentorointiohjelma. Pro gradu - tutkielma. Kasvatustieteiden laitos. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 15.02.2021. https://specia.fi/wp-content/uploads/2018/08/Kukkumaki_gradu.pdf

Kymäläinen, H-R.; Lakkala, M.; Carver, E. & Kamppari, K. 2016. Opas projektityöskentelyyn. Tieteestä toimintaa -verkosto, Helsingin yliopisto. Viitattu 9.4.2021.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/160099/Opas_projektity%C3%B6skentelyyn_2016.pdf?seq

Laalo, H. & Jauhiainen, A. 2019. Yrittäjyyttä akatemiaan! Suomalaisen yliopistokoulutuksen problematisoituminen yrittäjyysdiskurssissa. Aikuiskasvatus 2/2019. Viitattu 07.02.2021.

<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/82983/42132?acceptCookies=1>

Laitinen, M-L. & Pyöriä, O. 2015. Physiotherapy and the promotion of entrepreneurship during studies. Teoksessa M-L. Kakkonen & M-L. Neuvonen-Rauhala (toim.) Research Publication 2015. Mikkeli ja Kotka: Mikkelin ammattikorkeakoulu ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulu, 61–69. Saatavissa myös

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/97129/URNISBN9789515885135.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=62>.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/1994. Annettu Helsingissä 28.06.1994. Saatavilla <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>

Laki yksityisestä terveydenhuollosta 152/1990. Annettu Helsingissä 01.01.1991. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/1990/19900152>

Leskinen, P-L. 2001. Yrittäjyyttä oppimassa – kouluymmärtäjyyden paradoksi. Aikuiskasvatus 2/2001. Viitattu 09.02.2021.

<https://journal.fi/aikuiskasvatus/article/view/93351/52029>

Luomala, A. (toim.) 2014. Sote-alan yrittäjyydestä. Viitattu 25.8.2021.

https://www.posintra.fi/wp-content/uploads/2018/01/Sote-alan-yritt%C3%A4jyys-opas_tiivistetty-2014.pdf

Melin, Kirsti 2010. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan integrointi opetukseen – Tarkastelussa Yritysklinikan toiminta Vaasan ammattikorkeakoulussa, 49–72. Teoksessa Pihlaja, Mira (toim.) 2010. Matkalla kohti juonneopetusta. Vaasan

ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmaudistuksen vaiheita. Viitattu 08.02.2021. <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/122533/978-952-5784-07-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=49>

Manson, G.; Williams, S.; Cranmer & Guile, D. 2003. How Much does Higher Education Enhance the Employability of Graduates? Higher Education Funding Council for England: Bristol.

Mussons-Torras, M. & Tarrats-Pons, E. 2017. The Entrepreneurial Credibility Model on students from nursing and physiotherapy. *Enfermería Global*. Vol. 17, No 49, Article 11, 294–323.

Nielsen, D. & Yahya, Y. 2013. Co-creating and Mapping Curricula to the VLE. *Procedia Technology*. Vol. 11, 710–717.

Opetusministeriö 2009. Yrittäjyyskasvatuksen suuntaviivat. Opetusministeriön julkaisuja 2009:7. Viitattu 17.02.2021. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/78869/opm07.pdf?sequence=1>

OKM 2017. Yrittäjyyslinjaukset koulutukseen. Viitattu 17.02.2021. <https://minedu.fi/documents/1410845/4363643/yrittajyyslinjaukset-koulutukseen-okm-2017.pdf/dd81b6e7-888e-45e4-8c08-40d0d5a5277e/yrittajyyslinjaukset-koulutukseen-okm-2017.pdf>

OKM 2020. Korkeakoulutuksen kehittäminen. Viitattu 22.3.2021. <https://minedu.fi/korkeakoulutuksen-karkihanke>.

Pereira, E.; Vilas-Boas, M. & Rebelo, C. 2016. Innovative and Entrepreneurship Education to Increase Employability Skills. *Proceedings of The 11th European Conference on Innovation and Entrepreneurship*. The JAMK University of Applied Science Jyväskylä, 561–568.

Potilasvakuutuslaki 948/2019. Annettu Helsingissä 22.8.2019. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2019/20190948>

Pyykkö, M. 2011. *Minustako yrittäjä?* Helsinki: WSOYpro Oy.

Rae, D. 2010. Universities and enterprise education: responding to the challenges of the new era. *Journal of Small Business and Enterprise Development*. Vol. 17, No 4, 591–606.

Ruoho, J. 2015. "Ehkä minäkin saan vielä joskus jotain aikaan"- restonomi ja sosionomi (AMK) -opiskelijoiden kokemuksia SAMKin yhteisistä yrittäjyysopinnoista. Teoksessa T. Lundell; J. Ruoho; P. Martikkala; A. Pajala & C. Nurmi Opiskele- toimi- yritä. Satakunnan ammattikorkea-koulun uudet yrittäjyysopinnot. Pori: Satakunnan ammattikorkeakoulu, 14–16. Saatavissa myös

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/96935/2015_D_4_SAMK_Opisk_ele_toimi_yrita.pdf?sequence=1.

Saarinen, A. 2008. Yksityinen sosiaali- ja terveydenhuolto Lapissa ja Pohjois-Karjalassa. Teoksessa P. Forma, M. Niemelä & A. Saarinen (toim.) Hyvinvointivaltion kilpailuttaminen. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy.

Salminen, L.; Lindberg, E.; Heinonen, J. & Leino-Kilpi, H. 2012. Terveystieteen opettajien tiedot yrittäjyydestä ja asenteet yrittäjyyttä kohtaan. Hoitotiede. Vol. 24, No 3, 244–254.

Salonen, K.; Eloranta, S.; Hautala, T. & Kinos, S. 2017. Kehittämistoiminta ja kehittämisen me-netelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 108. Viitattu 29.3.2021. <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166494.pdf>

Sekki, A. & Härkönen, O. 2020. Kevytyrittäjyys: opas sivutoimiseen yrittäjyyteen. Helsinki: Hansaprint.

Seppänen-Järvelä, R. 2004. Prosessiarviointi kehittämissuorituksissa. Opas käytäntöihin. Stakes. Arviointiraportteja 4/2004. Viitattu 8.4.2021. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/75862/Arviointiraportteja4_04.pdf?sequence=1

Silfverberg, P. 2013. Ideasta projektiksi. Projektinvetäjän käsikirja. Viitattu 22.3.2021. <https://www.slideshare.net/lansisuomenhelmet/pvopas1>

Smith, A. & Paton, R. 2014. Embedding Enterprise Education: A Service Based Transferable Skills Framework. The International Journal of Management Education. Vol. 12, 550–560.

STM 2022. Hallinnonala. Viitattu 13.4.2022. <https://stm.fi/hallinnonala>.

STM:n asetus potilasasiakirjoista 298/2009. Annettu Helsingissä 30.03.2009. Saatavilla <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090298>

Suomen Fysioterapeutit 2020. Fysioterapeutti yrittäjänä. Viitattu 1.11.2021.
https://www.suomenfysioterapeutit.fi/wp-content/uploads/2020/12/Yrittajaopas_2020_www.pdf

Suomen Mentorit 2021. Hae mentoria. Viitattu 24.11.2021.
<https://suomenmentorit.fi/> > Mentorointiohjelma > Hae mentoria

Suopajarvi, L. 2013. Opas projektiarviointiin. Lapin yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan julkaisuja C. Työpapereita 55. Viitattu 9.4.2021. <https://www.ulapland.fi/loader.aspx?id=a6d01dd9-baad-408a-a6fb-5e131cf74ef5>

Sutela, H. & Pärnänen, A. 2018. Yrittäjät Suomessa 2017. Tilastokeskus. Viitattu 15.3.2021.
http://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/julkaisuluettelo/ytym_201700_2018_21465_net_p2.pdf

TE-palvelut 2021. Starttiraha – aloittavan yrittäjän tuki. Viitattu 22.11.2021.
<https://www.te-palvelut.fi> > Työnantajalle/Yrittäjälle > Yrittäjälle > Aloittavan yrittäjän palvelut > Starttiraha – aloittavan yrittäjän tuki

TEM 2018a. Uudistuva työ ja yrittäjyys – visioista toteutukseen. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 27/2018. Viitattu 15.3.2021.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161072/TEMjul_27_2018_Uudistuva_tyo.pdf

TEM 2018b. Pienten ja keskisuurten yritysten liiketoimintaedellytykset sosiaali- ja terveysalalla. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 8/2018. Viitattu 11.3.2021.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160732/TEMrap_8_2018_verkkojulkaisu.pdf

TEM 2020. Toimialaraportit Sosiaali- ja terveyspalvelut. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2020:1. Viitattu 24.3.2021.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161994/TEM_2020_01.pdf

TENK 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2019. Saatavissa myös

https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/EETTISET%20PERIAATTEET_TENKIN%20OHYV%C3%84KSYM%C3%84%20LUONNOS_7.5..pdf.

TENK 2021. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu 30.3.2021. <https://tenk.fi/> > Tiedevilppi > Hyvä tieteellinen käytäntö

Terveystieteiden lain 1326/2010. Annettu Helsingissä 01.05.2011. Saatavilla <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326#L1P4>

Tevameri, T. 2018. Sosiaali- ja terveystieteiden alan yritykset – epävarmoista tulevaisuuden näkymistä hyvinvoinnin kasvuun? Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 38/2018. Saatavissa myös https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161154/TEMjul_38_2018_Sote.pdf.

Tilastokeskus 2017. Yrittäjät Suomessa 2017. 2., korjattu painos. Helsinki: Tilastokeskus. Saatavissa myös http://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/julkaisuluettelo/ytym_201700_2018_21465_net_p2.pdf.

Tilastokeskus 2020. Yrittäjät Suomessa 2019. Viitattu 18.9.2021. <https://www.stat.fi/> > Tilastot > Yrittäjät

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi, (E-kirja). Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Turun AMK 2018. Turkulaista yrittäjyyttä edistetään Turun Yrittäjien Säätiön ja Turun ammattikorkeakoulun yhteistyöllä. Viitattu 22.3.2021. <https://www.turkuamk.fi/> > Ajankohtaista > Turkulaista yrittäjyyttä edistetään Turun Yrittäjien Säätiön ja Turun ammattikorkeakoulun yhteistyöllä.

Turun AMK 2020. Turun AMK on Sun hyvä elämän tukena – uusi terveystieteiden palvelusivu julkaistu. Viitattu 7.5.2021. <https://www.turkuamk.fi/> > Ajankohtaista > Turun AMK on Sun hyvä elämän tukena – uusi terveystieteiden palvelusivu julkaistu

Turun AMK 2021a. Strategia. Viitattu 9.3.2021. <https://www.turkuamk.fi/> > Turun AMK > Tutustu meihin > Strategia

Turun AMK 2021b. Sun hyvä elämä -klinikka. Viitattu 9.3.2021. <https://www.turkuamk.fi/> > Työelämälle

Turun Yrittäjien Säätiö 2021. Koti. Viitattu 24.11.2021.

<https://turunyrityksensaatio.fi/>

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 2., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Valvira 2021. Ammattioikeudet. Viitattu 18.9.2021. <https://www.valvira.fi/> > Terveystieteiden tutkimuskeskus > Ammattioikeudet

Valvira 2022. Potilaan asema ja oikeudet. Viitattu 13.4.2022. <https://www.valvira.fi/> > Terveystieteiden tutkimuskeskus > Potilaan asema ja oikeudet.

Viitala, R. & Jylhä, E. 2013. Liiketoimintaosaaminen. Menestyvän yritystoiminnan perusta. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Viljamaa, L. & Moisio, J. 2015. Yrittäjyyden ja yrittäjämäisen asenteen tukeminen suomalaisissa korkeakouluissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:17. Saatavissa myös <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75160>.

Viljamaa, L. 2016. Yrittäjyyden tukemisen hyvät käytänteet korkeakouluissa 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2016:14. Saatavissa myös <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/75399>.

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 30.3.2021. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vilkka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Virtanen, P. 2000. Projektityö. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Westervelt, K.; Hing, W.; McGovern, M.; Banks, L.; Carney, C.; Kunker, K.; Magoon, A.; Si-bold, J. & Crane, L. 2018. An Online model of international clinical mentoring for novice physical therapists. Journal of Manual & Manipulative Therapy Vol. 26, No 3, 170-180.

YTJ 2021. Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus. Viitattu 25.11.2021. <https://www.ytj.fi/index.html> > Ilmoittaminen > Perustamisilmoitus > Yksityinen elinkeinonharjoittaja

YYTO 2021. Opiskelijayrittäjyyden toimintaympäristöt. Viitattu 23.3.2021. <https://www.yyto.fi/osahankkeet/opitoy-opiskelijayritt%C3%A4jyyden-toimintaymp%C3%A4rist%C3%B6t>

Saatekirje ja suostumuslomake

Opinnäytetyön nimi: Yrittäjyys Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä -
klinikalla – Toimintamallin luominen fysioterapeuteille

Hyvä vastaaja

Kohteliaimmin pyydän Sinua osallistumaan haastatteluun, jonka tavoitteena on ymmärtää, millaista tukea fysioterapiayrittäjät ovat saaneet tai olisivat tarvinneet uran alkumetreillä, ja millaisia yrittäjyyden alun haasteet ovat olleet. Tämä aineiston keruu liittyy itsenäisenä osana kehittämisprojektiin, jonka tavoitteena on luoda yrittäjyyden toimintamalli. Toimintamalli palvelee fysioterapeutteja, jotka ovat kiinnostuneita yrittäjyydestä ja haluavat työllistää itsensä yrittäjänä Sun hyvä elämä -klinikan tiloissa.

Osallistumisesi haastatteluun on erittäin tärkeää ja Sinun vastauksesi ovat arvokkaita yrittäjyyden toimintamallin luomisen apuna. Haastattelu tullaan tekemään sähköpostihaastatteluna itsellesi sopivana ajankohtana. Osallistuminen on luonnollisesti vapaaehtoista ja Sinulla on täysi oikeus peruuttaa antamasi suostumus tutkimukseen osallistumisesta milloin tahansa seuraamuksitta ja syytä ilmoittamatta. Sähköpostihaastatteluun vastaaminen kestää noin 20–30 minuuttia. Tutkimuksen tekijä huolehtii aineiston tietoturvalisesta säilyttämisestä, ja pääsy aineistoon on ainoastaan hänellä. Tutkimuksen valmistuttua aineisto hävitetään. Haastattelun tulokset tullaan raportoimaan niin, ettei yksittäinen haastateltava ole tunnistettavissa tuloksista.

Tämä aineiston keruu liittyy osana Turun AMK:ssa suorittamaani ylempään ammattikorkeakoulututkintoon kuuluvaan opinnäytteeseen. Opinnäytetyöni ohjaaja on Tuuli Lahti, yliopettaja, Turun amk/Terveys ja hyvinvointi.

Mikäli päätät osallistua tutkimukseen, pyydän Sinua allekirjoittamaan alla olevan Tietoinen suostumus haastateltavaksi -osan ja toimittamaan sen haastattelijalle.

Liitteenä sähköpostissa on tietosuojaseloste, jossa on tarkemmat tiedot henkilötietojesi käsittelystä.

Vastaan mielelläni mahdollisiin lisäkysymyksiin.

Osallistumisestasi kiittäen

Iina Koskiranta

Fysioterapeutti, yamk-opiskelija

0503020184

iina.koskiranta@edu.turkuamk.fi

Tietoinen suostumus haastateltavaksi

Olen saanut riittävästi tietoa Iina Koskirannan opinnäytetyöstä, ja siitä tietoisena suostun haastateltavaksi.

Päiväys _____

Allekirjoitus _____

Nimen selvennys _____

Haastattelurunko

1. Sukupuoli
2. Ikä
3. Kuinka kauan olet toiminut yrittäjänä?
4. Mikä tai mitkä tekijät saivat Sinut ryhtymään yrittäjäksi?
5. Millä tavalla yrittäjyys näkyi opintojesi aikana?
6. Saitko opiskellessasi tarpeeksi tietoa ja kokemusta yrittäjyydestä?
7. Millä perusteella valitsit yritysmuodoksi toiminimen, ja oliko yritysmuodon valinta vaikeaa?
8. Missä erityisesti tarvitsit tai olisit tarvinut apua yrityksen perustamisvaiheessa, eli mitkä olivat yrityksen perustamisprosessin haasteita?
9. Mitkä olivat haasteellisimmat asiat yrittäjyyden alussa?
10. Oletko saanut jotakin apua tai oletko käyttänyt joitakin yrittäjyyden tukipalveluja yrityksen perustamisvaiheessa ja/tai yrittäjyyden aikana?
11. Onko yrittäjyys ollut sellaista, kun ajattelit sen olevan?

Aloittavan fysioterapiayrittäjän tarkistuslista

Aloittavan fysioterapiayrittäjän tarkistuslista

TURKU AMK

Suunnattu Turun ammattikorkeakoulun Sun hyvä elämä –klinikan fysioterapiayrittäjälle.

1 Valviran laillistus

- Fysioterapeutti kuuluu laillistettuihin terveydenhuollon ammattihenkilöihin ja ennen toiminnan aloittamista henkilöllä tulee olla Valviran myöntämä oikeus harjoittaa terveydenhuollon ammattia.

2 Yrittäjyyden suunnittelu

- Liikeidean hiominen ja liiketoimintasuunnitelman laatiminen
- Yritystoiminnan rahoituksen suunnittelu
- Markkinoinnin suunnittelu
- Mentorin etsiminen

3 Toiminimen perustaminen

- Yrityksen nimen päättäminen ja perustamisilmoituksen tekeminen (YTJ)
- Ilmoitus Verohallinnolle yritystoiminnan aloittamisesta
- Kirjallinen ilmoitus oman alueen Aluehallintovirastolle

4 Yrityksen vakuutukset ja kirjanpito

- Pakolliset vakuutukset: yrittäjän eläkevakuutus potilasvakuutus sekä toiminnan vastuu- ja oikeusturvavakuutus
- Kaikki yrittäjät ovat velvollisia pitämään kirjanpitoa ja tekemään tilinpäätöksen vuosittain. Kirjanpidon voi tehdä itse tai etsiä kirjanpitäjän.

5 Sopimusten teko ja perehdytys

- Yrittäjä keskusteleekiniklinikan edustajan kanssa tilojen käytöstä sekä sopimuksen tarkemmasta sisällöstä.
- Sopimuksen allekirjoitus.
- Kliniknan edustaja perehdyttää tiloihin, välineisiin sekä käytössä oleviin järjestelmiin.

<https://www.turkuamk.fi/fi/tyoelamapalvelut/sunhyvaelama/>

Iina Koskiranta